

Hivatalos minősítés a Transilvania Motor Ringnek

Biztonságos autóversenyek

Fotó: Nagy Tibor (archív)

A Román Autósport-szövetség autóversenyek szervezésére alkalmasnak minősítette a Transilvania Motor Ringet. A szakmai szervezet által kibocsátott tanúsítvány bizonyítja, hogy a motorsportpályát minden feltételt teljesít ahhoz, hogy ott hivatalosan autóversenyeket lehessen szervezni – jelentette be keddi sajtótájékoztatóján Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke, valamint Thomas Moldovan, a motorsportpálya igazgatója. Mint elhangzott, rövid időn belül megkapják a Román Motorsport-szövetség engedélyét is, illetve a következő időszakban előreláthatólag megszerezik a nemzetközi autóversenyek szervezéséhez szükséges jóváhagyásokat is.

Menyhárt Borbála

– A Román Autósport-szövetségtől – az egyetlen szerv, amely egy verseny pályát minősítésre jogosult – megszerzett engedély nagyon fontos lépés számunkra, és megcáfolja azokat a rosszindulatú felvetéseket, amelyek az elmúlt időszakban napvilágot láttak. Egyesek úgy gondolták, hogy értelmetlen volt a beruházás, mivel nem lehet engedélyeztetni, de íme, itt a bizonyíték, hogy a pálya igenis eleget tesz a versenyek szervezéséhez szükséges műszaki és biztonsági követelményeknek – mutatott rá a megyei tanács elnöke. Mint mondta, az elkövetkező időszakban, a költségvetés függvényében dől el, hogy milyen mértékben, de tovább szeretnék fejleszteni a motorsportpályát, mivel látják, mennyire népszerű a lakosság körében a motorsport, és meggyőződésük, hogy minden rendezvényen szép számban lesznek nézők, nemcsak a térségből, hanem az ország különböző részeiből, sőt külföldről is, és ezáltal jelentősen nő majd a megye turisztikai vonzereje.

(Folytatás a 4. oldalon)

Előfizetőink figyelmébe!

A húsvéti ünnepek miatt áprilisban KEVESEBB A MUNKANAP, ne feledjék IDŐBEN megújítani az előfizetést!
Telefon: 0742-828-647.

Nem csökken a sárgaságos esetek száma

Az év első két hónapjában 212 személynél állapították meg A típusú hepatitiszt.

5.

A mesterséges megtermékenyítés sikeréért

Dr. Szekeres-Barthó Júlia professzor a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karának Mikrobiológiai és Immunológiai Intézetét vezette éveken át, majd a Doktori és Habilitációs Tanács élén reá hárul az a feladat is, hogy a pécsiek mellett a marosvásárhelyi hallgatók PhD-képzését biztosítsák.

6.

Jane Goodall, a csimpánzok védelmezője

Április 3-án ünnepelte nyolcvanötödik születésnapját Jane Goodall brit állatvédő, etológus és csimpánzkutató, a főmőlkutatás forradalmasítója.

8.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakuzletunk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemtelen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexok, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 198. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

SAMIRA üzlet

Marosvásárhely, Bartók Béla utca 1-3. szám

Târg de Covoare carpeta

Tavaszi szőnyegvásár

április 10-14. között!

Szerda Csütörtök Péntek Szombat Vasárnap

Naponta 8-20 óra között kedvezményes áron vásárolható! Ajándék van minden vásárlóra!

Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

Antalfi

Betartani és betartatni

Antalfi Imola

Tegnap délelőtt visszavett tempóban haladtak az autók Nagyernye felől Marosvásárhely irányába, szinte azt mondhatnánk, betartva az előírt sebességhatárokat. Nem volt eszeveszett előzés, kiskocsit lenyomó kamion, gyalogátjárón a gyalogost kis híján elütő autós, betonfalon átugró gyalogos. Olyan nyugis, civilizált volt a közlekedés, hogy egy adott pillanatban elkezdtem gyanakodni... Aztán a gyógyfürdőhöz közel a rendőrautót látva egyértelművé vált, hogy közúti ellenőrzés van, mégpedig a TISPOL, az európai közlekedésrendészeti szervek hálózata tart a héten nemzetközi ellenőrzést az EU-tagállamokban.

Az 1996-ban létrehozott hálózat az EU-ban több mint 200 rendőri szervezetet foglal magába, évente több nemzetközi ellenőrzést tart azonos időben, azonos céllal. Idén februárban az autóbuszokat és kamionokat ellenőrizték, március közepén a biztonsági övek használatát, ezúttal a Speedmarathon címmel a gyorshajítás (Folytatás a 3. oldalon)

ÁPRILIS

4., csütörtök

A Nap kel
6 óra 57 perckor,
lenyugszik
19 óra 54 perckor.
Az év 94. napja,
háttravan 271 nap.

IDŐJÁRÁS

Többnyire napos idő

Hőmérséklet:
max. 17°C
min. 3°C

Isten éltesse!

Ma **IZIDOR**,
holnap **VINCE** napja.

VINCE: a latin Vincentius rövidülése. Jelentése: győztes

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. április 3.

1 EUR	4,7620
1 USD	4,2209
100 HUF	1,4862
1 g ARANY	178,9362

Farída igaz története a tánc nyelvén

Az András Lóránt Társulat március elején mutatta be legújabb, *Farída* című kortárs táncelőadását, amelyet legközelebb április 5-én, pénteken, illetve április 6-án, szombaton este 7 órától lehet megtekinteni a társulat marosvásárhelyi székhelyén, a Brăila utca 10. szám alatt, a régi ortodox zsinagóga épületében.

A produkció rendező-koreográfusa Macaveiu Blanka, az általa vezetett Navarra Dance táncsoport néhány tagjával, illetve néhány külsős táncossal kiegészülve, a társulat új előadásában Szabó Franciska, Pop George, Deák Orsolya, Ruszuly Ervin, Márton Emese, Colceriu Carmen, Demény Orsolya, Dávid Adrienn, Hodos Nikolett és Ábrám Zsuzsa szerepelnek.

Az előadás kiindulópontjával egy megtörtént eseményeken alapuló regény szolgál: Farída egy tizenhét éves jászói lány, aki 2014-ben az Iszlám Állam fogságába került. A borzalmas rabságból bátorsága és kitartása révén meg-

szöki, és bár kiszabadul, a tábor lelki és fizikai terrorja mindörökké meghatározza életét.

„Az előadásban az áldozat szemszögéből közelíték a történethez, arra keresve választ, hogy vajon a szabadulás után hogyan lehet – ha egyáltalán lehetséges – feledni az erőszak, az árucikként való létezés borzalmas tapasztalatait? Mely sebeket gyógyíthatja be az idő múlása? A *Farída* nem tér el az eredeti történet elmesélésétől, azonban a jászói nép vallásán és kultúráján túlmenően egy univerzálisabb keretbe szeretném helyezni. Az elmúlt évek megrázó történései rádöbbentettek: nem vagyunk biztonságban! Bármelyikünk áldozattá válhat, ahogy bárki kerülhet egy súlyos erőszaktevő kezei közé is. Farída története az áldozattá válás őszinte vallomása” (Macaveiu Blanka). Az előadások Facebook-esemény formában is elérhetők, jegyeket a helyszínen lehet vásárolni, illetve előzetesen jegyet foglalni a 0754-782-216-os telefonszámon lehetséges.

Fotó: Berecky Sándor

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.

Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Frissíteni kell a csatornalistát

Mivel az RCS-RDS kábelszolgáltató az elmúlt napokban rendszerfenntartási munkákat végzett, a nézőknek frissíteniük kell a csatornalistát az otthoni készüléken, hogy az Erdélyi Magyar Televízió is újra megjelenjen.

Critical Mass

Április 7-én, vasárnap délelőtt 10 órára várják a marosvásárhelyi Győzelem térre a Critical Mass iránt érdeklődő kerékpárosokat. A kerékpáros felvonulás 10.30-tól rajtol a főtérről a következő útvonalon: Győzelem tér – 1918. December 1. út – Pandúrok útja – Predeal – Dózsa György utca – főtér. Az útvonal hossza mintegy 5 km. A kreativitás a forgalomban elnevezésű, 14 éven aluliaknak szánt vetélkedőre 11.15-től lehet feliratkozni. A juniorok 12.45-től vonulnak fel, majd 13 órától tombolajátékon vesznek részt. A „Mentsétek meg a gyermekeket” egyesületért meghirdetett jótékonyági akcióra 11.15-től lehet feliratkozni, a játék résztvevőinek 9 ellenőrző pont érintése után kell visszatérni a főtérré. 11 órától BMX- és Dirtbike-bemutató lesz, ezután az érdekeltek 11.15 és 14.30 között próbálhatják ki a Zarox pumpapályáját. A helyszínen lehetőség lesz megismerni a kerékpározáshoz kötődő más programokat és termékeket is.

Közösen kitakarítjuk

Április 14-én, vasárnap 11 órakor a kompnál találkoznak azok, akik a Marosvásárhelyi Rádió kezdeményezését felkarolva eltakarítják a szemetet a Maros város fölötti partszakaszánál. A kesztyűket, zsákokat, szemetesautókat, csónakokat a szervezők biztosítják. Az idén tematikus rendezvényekkel is tartkítják az akciót. Az esemény médiapartnerei az Erdélyi Magyar Televízió, a Rádió GaGa, a Népújság, valamint a Punctul.ro. Magáncégek és intézmények is jelen lesznek.

Tavaszi börze a Védemnél

A marosvásárhelyi Védem Egyesület tavaszi börzét szervez április 7-én, vasárnap 15 órai kezdettel a Sapientia egyetem koronkai campusában. Az érdeklődők régi és új babaholmiból, könyvekből, játékokból, kézműves tárgyakból válogathatnak. A vásárlóknak a belépés ingyenes. A börzén tombolasorsolás is lesz.

Húsvéti tojásírás

Április 17-én, szerdán 17.30 órai kezdettel húsvéti tojásírásra várja a gyermekeket és felnőtteket a Védem Egyesület a marosvásárhelyi Gecse utcai református vendégházba (Ștefan cel Mare utca 26. szám). A jelenlevőknek alkalmuk lesz elsajátítani a hagyományos tojásírás technikát, illetve más, hagyományörző tevékenységeken, kézműves-foglalkozáson, tojásfestésen is részt vehetnek. Mindenkinél legyen keményre főtt vagy kifújt tojás és kesice, ez utóbbi igény esetén a szervezők biztosítják. A részvételi díj 15 lej, Védem-tagoknak 13 lej, a kesice 10 lejbe kerül. Aki ezt igényli, valamint gyermekkel jön, jelezze az egyesület Facebook-oldalán.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Székely János költőre emlékeznek csütörtökön este az Erdély TV

A magyar költészet napján az idén 90 éve született Székely János költőt idézi a *Kultúrsepp* műsor ma este fél 9-kor.

A *Pszichotrillák* ma este 8 órai adásában az élet folyamán felvállalt és betöltött szerepekről beszélget Kádár An-

namária pszichológussal Badics Petra műsorvezető, majd az este fél 10-kor kezdődő *Mérlegen* vendége Bende Sándor Hargita megyei képviselő, a második, legterjedelmesebb kötet a teljes körű terepbejárásról és természetföldrajzi áttekintésen alapuló, részletes túraleírásokat tartalmazta.

RENDEZVÉNYEK

Rákóczi-hét

A II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum újraindulása utáni első, Iskola másként héten az iskola nevére emlékeznek. A rendezvénysorozat hétfőn kezdődött. Ma 15 és 17 óra között emlékkonferenciát tartanak az 1948-ban államosított marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Főgimnázium történetéről az A épület (Unirea líceum) dísztermében. 18 órától kiosztják a Rákóczi-díjakat. Április 5-én, pénteken 10 órától ünnepi szentmise lesz a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébániatemplomban. 11.30-kor megkoszorúzzák a fejedelem Vár sétányon levő mellszobrát.

Újra Erdélyben a Window

A magyarországi Window zenekar április elején Erdélyben turnéz. Első fellépésük április 4-én, Kolozsváron lesz az Atelier Cafében, április 5-én a J'ai Bistrot-ban Marosvásárhelyen, majd április 6-án a Szimplában játszanak Sepsiszentgyörgyön.

Dél-erdélyi épített örökség – könyvbemutató

Könyvbemutatóval és vetítéssel egybekötött előadás-sorozat keretében április 11-én, csütörtökön 19 órától a Bolyai téri unitárius templom tanácstermében mutatják be Székely Árpád Erdélyi-Alpok 3. (Dél-erdélyi épített örökség) című újabb kötetét. Az Erdélyi-Alpokat ismertető sorozat harmadik kötete a dél-erdélyi területek épített örökségét öleli fel: a részletes, képes összefoglaló 131 településre és helyszínre terjed ki az egykori Hunyad és

Fehér vármegyében, továbbá Fogarason és Királyföldön. Az első kötet a Déli-Kárpátok uralkodó vonulatainak földrajzi-nyelvi vizsgálatát vizsgálta, a második, legterjedelmesebb kötet a teljes körű terepbejárásról és természetföldrajzi áttekintésen alapuló, részletes túraleírásokat tartalmazta.

Az Eufónia pedagóguskórus a Kultúrpalotában

Április 15-én, hétfőn 19 órától a Kultúrpalota nagytermében az Eufónia pedagóguskórus hangversenyez. A koncert egyfajta zenei utazás lesz a barokk zenétől a kortárs kórusmuzsikáig. Olyan szerzők művei szólnak meg, akik alkotásaikkal fontos helyet töltenek be a kórusirodalomban. Szólisták: Szederjesi Teodóra, Bajkó Edina Klára, Rózsa Sára. Zongorán közreműködik László Cristina. Ütőhangszerek: Asztalos Zsolt, karnagy, szervező: Strausz Imre István.

Előadás a mesterséges fogantatásról

Április 16-án, kedden 18 órától dr. Nagy Barna szülésznőgyógyász főorvos tart előadást a mesterséges fogantatásról a marosvásárhelyi Bernády Házban. A rendezvényre a Védem Egyesület sikeres előadás-sorozata keretében kerül sor. A belépti díj 8 lej, Védem-tagoknak 5 lej.

Jótékonyági hangverseny

A Máltai Szeretetszolgálat, a Maros Megyei Tanács, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal és a Művészeti Szakléceum szervezésében április 10-én, szerdán 18 órakor jótékonyági hangversenyt tartanak a Kultúrpalota nagytermében.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270. **közönségszolgálat:** 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Eltörölték a diszkriminatív előírást az egymás után több gyermeket vállaló anyák esetében

„Ma sikerült elfogadtatnunk azt a törvényjavaslatunkat, amely feloldja az egymás után több gyermeket vállaló anyákat érintő diszkriminatív előírásokat. Az általunk kezdeményezett törvény értelmében nem kaphat kevesebb gyermeknevelési támogatást az a szülő, aki kevesebb mint 12 hónap alatt újból gyesre megy” – mutatott rá Csépp Éva Andrea, az RMDSZ Maros megyei parlamenti képviselője a szavazást követően. A törvényről végső döntést hozó testületként szavazott a parlament alsóházának plénuma.

Csépp Éva Andrea emlékeztetett arra, hogy a törvény kidolgozásában nagy szerepet játszottak a Maros megyei anyák, akik több fórumon is felhívták a figyelmét a diszkriminatív és kirekesztő előírásra. „Ma újabb lépést tettünk a családok védelmében, könnyítettünk a gyermekvállalási feltételeken, azonban sok hasonló törvényre van szüksége Romániának, hogy ösztönözze a gyermekvállalást, biztonsá-

got és támogatást nyújtson a családoknak” – hangsúlyozta a parlamenti képviselő.

A munkaügyi szakbizottság titkára ezt követően elmondta, hogy idáig amennyiben egy szülő az előző gyesről számított kevesebb mint 12 hónapon belül

újból gyermeknevelési szabadságra ment, az ezen időszakra kapott juttatást az elmúlt 12 hónap bevétele alapján számolták ki. Ebbe az összegbe gyakorlatilag az első gyes ideje alatt kapott összegek is beleszámítottak, így már alaptól visszavágtott állami juttatást kaptak. „Ezt a cikket sikerült módosítani, így ezekben az esetekben nem lehet kevesebb az állami juttatás a gyermeknevelési támogatásra, mint volt az első gyermek esetében” – hangsúlyozta a képviselő.

Csépp Éva Andrea ezt követően rámutatott arra is, hogy ez a törvény megemeli azt a keretösszeget, amely pluszjövédelmet jelent a gyes ideje alatt. Ennek értelmében csak akkor veszíti el a gyermekneveléssel járó állami juttatást az érintett szülő, amennyiben más forrásból származó, adóköteles jövedelme meghaladja a 6250 lejt évente. Idáig 3.750 lejt értékig volt korlátozva ezen lehetőség.

A törvény az államelnöki kihirdetést követően, a Hivatalos Közlönyben történő megjelenés után lép hatályba. (RMDSZ-tájékoztató)

Negatívan befolyásolná a román–magyar kapcsolatokat, ha nem szabadulna Beke István és Szócs Zoltán

Negatívan befolyásolná a román–magyar kapcsolatokat, ha a legfelsőbb bíróság nem határozná a terrorizmus vádjával elítélt Beke István és Szócs Zoltán szabadításáról – közölte Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsa civil szervezet elnöke szerdán az MTI-vel.

A magyar Legfelsőbb Bíróság volt elnöke azt követően nyilatkozott telefonon az MTI-nek, hogy Bajkai István országgyűlési képviselővel együtt meglátogatta az erdélyi feketehalmi börtönben a terrorizmus vádjával elítélt Beke Istvánt és Szócs Zoltánt, akiknek ügyét április kilencedikén ismét napirendre veszi a legfelsőbb bíróság. A látogatás során a börtön igazgatójával is tárgyaltak, majd a börtön mellett tartottak sajtótájékoztatót.

– Meggyőződésünk, hogy szabadítani kell a székely politikai foglyokat, mert az eljárás tisztességtelen volt, a bizonyítékok nem elégségesek a büntetőjogi felelősségük megállapításához – jelentette ki Lomnici Zoltán. Szerinte amennyiben nem semmisítik meg az ítéletüket, és nem helyezik őket szabadlábra, az nemcsak a „joghalált” jelenti, hanem a román–magyar kapcsolatokat, a két ország viszonyát is negatívan befolyásolja majd.

Lomnici Zoltán nyomatékosította, hogy az egész magyar nemzet figyelemmel kíséri ennek az ügynek minden rezdülését, és nagy várakozással tekint a jövő heti tárgyalásra. „Abból

indulunk ki, hogy a bíróság valóban független, és józanul mérlegeli a jogi körülményeket és a társadalmi hatásokat” – fogalmazott. Utóbbiakról szólva elmondta: a legnagyobb romániai nemzeti kisebbséget és az egész magyarságot érdeklí az érinti a Beke-Szócs-ügy.

Lomnici Zoltán szerint a két székely férfi számára a börtönben a legnagyobb gondot az jelenti, hogy nem engedik őket dolgozni, ezért nagyon lassan telik számukra az idő. Bajkai István erre vonatkozó kérdéseire a börtönigazgató a büntetésük alapját képező vádak súlyosságára és a vonatkozó jogszabályokra hivatkozott.

Lomnici Zoltán úgy vélte: akár az a megoldás születik április 9-én, hogy megsemmisítik a jogerős ítéletet, akár az, hogy hatályon kívül helyezik, és érvénybe lép az első fokú ítélet, mely tulajdonképpen felmentette a vádlottakat, Beke Istvánt és Szócs Zoltánt szabadon kell bocsátani. Hozzátette: a börtönparancsnoktól megtudták, hogy ha megszűnik a fogva tartás törvényes háttere, nyomban szabadítani kell a fiatalokat. Maximum egy-két napba telik, míg a szabadításra vonatkozó végzés hivatalos úton eljut a börtönbe.

Az Emberi Méltóság Tanácsa jogvédő szervezet elnöke elmondta: a Vasvári Pál Polgári Egyesület társelnökei felkérésére arról is tájékoztatta Beke Istvánt és Szócs Zoltánt, hogy az egyesület Vasvári-díjat ítél meg számukra, amit a szabadulás után vehetnek át Budapesten. (MTI)

Elutasították Radovan Karadzic fellebbezését

Elutasította Radovan Karadzic életfogytiglani börtönbüntetésre ítélt egykori boszniai szerb elnök fellebbezését szerdán az ENSZ hágai nemzetközi törvényszéki mechanizmusa (MICT).

A volt Jugoszlávia területén elkövetett háborús bűnöket vizsgáló Nemzetközi Törvényszék 2016-ban 40 év börtönnel sújtotta Karadzicot az 1992-1995-ös, csaknem százezer halottat követelő boszniai háborúban elkövetett népirtás, illetve háborús és emberiesség elleni bűncselekmények miatt. Ezt a bíróság ügyeit mandátuma lejártja után átvevő MICT nemrég jogerősen életfogytig tartó szabadságvesztésre súlyosbította.

A magát ártatlannak valló, 73 éves elítélt fellebbezett a határozat ellen, annak felülvizsgálatát kérve.

Az ügyben eljáró testület szerdán arról számolt be, hogy nem fogadták be a kérelmet, mert jogilag megalapozatlan.

Az így érvényben maradó ítélet szerint Karadzic a srebrenicai mészárlásért is felelős, amelyben a boszniai szerb erők mintegy nyolcezer muzulmán férfit és fiút gyilkoltak meg.

A boszniai szerb elnöki tisztséget 1992-től betöltő Radovan Karadzic ellen már 1995-ben vádat emeltek, ő azonban éveken át bujkált, s csak 2008 júliusában fogták el Belgrádban és adták ki Hágának, ahol a következő évben kezdődött meg a pere. Karadzic megítélése Bosznia-Hercegovinában máig vitatott. Az ország többségében bosnyákok és horvátok lakta részében egyértelműen háborús bűnösnek tartják, míg a szerbek lakta területeken inkább hősként tekintenek rá. (MTI)

Erősödik a radikális hitszónokok befolyása a muszlim fiatalok oktatásában

A holland titkosszolgálat (AIVD) friss jelentése szerint az országban erősödik a radikális hitszónokok befolyása a muszlim fiatalok oktatásában – jelentette szerdán a holland sajtó.

Ezen hitszónokok némelyike, különösen a magánintézményekben, kettős mércével mér az erőszak alkalmazásával kapcsolatban, így a dzsihadizmust táplálja – figyelmeztettek az értékelést készítő szakértők.

Rámutattak, hogy noha a délutáni arab nyelvórák és iszlám foglalkozások ártatlannak tűnnek, egyes esetekben ezek jelentősen elősegíthetik a muzulmán gyerekek és fiatalok elidegenítését a társadalomtól. Az AIVD márciusban arról szá-

molt be, hogy Amszterdam egyetlen iszlám középiskolájának vezetője és testvére pénzt küldött a Kaukázusi Emirátus nevű csecsen terrorszervezetnek, illetve szoros kapcsolatban állnak számos szélsőséges imámmal is, például a török Abdullah Özüttürkkel és a brit Haitham al-Haddaddal. Mint kiemelték, az iskolában jelentős a szalafista befolyás. Femke Halsema amszterdami polgármester ezen információk közzététele nyomán leállította az intézmény városi finanszírozását.

Sajtóhírek szerint a középiskolában nemek szerint elkülönített osztályok vannak, napi háromszori kötelező ima, valamint külön imaterem azoknak a lányoknak, akik menstruálnak. (MTI)

Ország – világ

Orbán Viktor a gyulafehérvári érsekkel tárgyalt

Ferenc pápa csíksomlyói látogatásáról, valamint a romániai magyarság megmaradása, vallásgyakorlása szempontjából fontos beruházásokról is egyeztetett Orbán Viktor miniszterelnök Jakubinyi György gyulafehérvári érsekkel kedden Budapesten, a karmelita kolostorban. Az érsek tájékoztatta a miniszterelnököt a Gyulafehérvári Főegyházmegye aktuális helyzetéről, így a marosvásárhelyi katolikus iskola ügyéről is. Orbán Viktor és Jakubinyi György áttekintette a Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség jelenleg zajló, illetve tervezett beruházásait, amelyekhez a magyar kormány a jövőben is kész hozzájárulni; ilyen például a kolozsvári Szent Mihály-templom felújítása. A tárgyalás témája volt Ferenc pápa tervezett romániai látogatásának programja, melynek során a szentatya Csíksomlyóra is ellátogat. A magyarság szempontjából kiemelkedően fontos esemény sikeres lebonyolítása érdekében a Gyulafehérvári Érsekség és a magyar kormány szoros együttműködik majd – hangzott el a megbeszélésen. (MTI)

Brexit és vámellenőrzés

Azonnal újraindul a vámellenőrzés az Egyesült Királyságból érkező áru esetében, ami után héát is kell majd fizetni, amennyiben a szigetország rendezetlen módon távozik az Európai Unióból – figyelmeztetett szerdán az Európai Bizottság. Pierre Moscovici uniós gazdasági biztos hangsúlyozta, az EU vámkódex vonatkozna minden olyan termékre, amely az Egyesült Királyságból érkezik. Hozzátette: ez nem jelenti azt, hogy módszeresen minden egyes teherautót átvizsgálják, hanem azt, hogy kockázatelemzési alapon végezzenek ellenőrzéseket. Moscovici reményét fejezte ki ugyanakkor, hogy a megállapodás nélküli brit kilépés még elkerülhető. (MTI)

Érkezik a Puma

Craiovai összeszerelő üzemében fogja gyártani a Ford új modelljét, a Ford Pumát, jelentette be szerdán a gyártó. Az üzemben jelenleg az EcoSport kompakt SUV modell és az EcoBoost motort gyártják. A Ford képviselői szerdai közleményükben kijelentették, a Ford Puma az év végén kerül forgalomba, gyártása a craiovai üzemben történik, ahol a 2008-ban elkezdett, mára már közel 1,5 milliárd euróra rúgó beruházások nyomán biztosítottak a legjobb körülmények a gyártáshoz. A Puma kiegészíti a Ford SUV és crossover típusú modelljeinek skáláját, amelyhez a Fiesta Active, a Focus Active, az EcoSport, a Kuga, az Edge és az új Explorer Plug-in Hybrid tartozik. A SUV modellek forgalma növekedett Európában, jelenleg a Ford által eladott gépkocsik 20%-át teszik ki. A Ford Románia üzem által foglalkoztatott személyek száma meghaladja a 4400-at. (Agerpres)

Betartani és betartatni

(Folytatás az 1. oldalról)

volt a téma. Minden sebességmérő eszközt, legyen az fix telepítésű vagy hordozható, 24 órára bevetettek a forgalmi rendőrök, videófelvevételek készültek, a gyorshajtókknak nehéz lesz cáfolni a bizonyítékokat. Már a múlt héten is elég sok forgalmi ellenőrzés volt a megyében, úgy tűnik, a rendőrök „ráhangolódtak” a TISPOL-hétre: 71 jogosítvány és 18 forgalmi engedély bánta, persze a bírságot sem úszták meg a szabálytalankodók. Valószínűleg ma, a rendőrségi beszámolón az is kiderül, hogy például Maros megyében hány gépkocsit ellenőriztek, hány autót büntettek meg. Tavaly európai viszonylatban a TISPOL-akció során 3,2 millió autót ellenőriztek 23 tagállamban, ebből 257.639, azaz 8 százalék túllépte a megengedett sebességhatárt. Nem magas arány, tagállamokra bontva bizonyára látványosabbak a számok.

Egy-egy ilyen – előre bejelentett – rendőrségi akció alatt sokan visszafogják magukat, aztán ha lejár az ellenőrzés, „visszaesnek”, a sebességmérő mutatója sokszor lakott településen is meghaladja a 100-at. A vasárnapi tragédia egyik oka is a gyorshajítás volt, az ütközésben mindkét autóz vezető életét veszítette. Ilyen tragédiák naponta vannak, európai viszonylatban Románia első helyen áll a gyorshajítás miatti, halálos kimenetelű balesetek szempontjából. Ezen kellene valahogy változtatni, de egy-egy TISPOL-ellenőrzés nem fogja módosítani a gépkocsivezetői, mondhatni kockázatkedvelő magatartást. Több ellenőrzés? Az autóz vezetői vizsga, különös tekintettel a pszichológiai vizsgát szigorítása? Iskolai oktatóprogramok ezen a területen? A biztosítási rendszernek a baleseti statisztikák eredményeihez való igazítása? Jobb közlekedésbiztonság, útinfrastuktúra? Talán mindezek együtt, és akkor lehet, hogy nem halnának meg annyian értelmetlenül az utakon.

Biztonságos autóversenyek

(Folytatás az 1. oldalról)

Thomas Moldovan, a Transilvania Motor Ring menedzsere elmondta, további fontos lépések előtt állnak, ugyanis folyamatban van a pálya engedélyeztetése a Román Motorsport-szövetség, valamint a Nemzetközi Autósport-szövetség részéről is.

Napokon belül ellátogat hozzájuk a Román Motorsport-szövetség, valamint a nemzetközi szövetség képviselője, ez is része annak a folyamatnak, amely során a pályát motorkerékpárversenyek szervezésére is engedélyeztetni fogják.

Tekintettel arra, hogy már többször jártak itt, és több intézkedést is előírtak számunkra, a szövetség már szeptemberre tervezi egy európai bajnokság szervezését, addig tehát meglesz az engedélyünk is. A Nemzetközi Autósport-szövetséggel is elindítottuk ezt a minősítési eljárást, májusban fogadjuk az engedélyező bizottság elnökét, és reméljük, hogy 2019-ben megszerezük a nemzetközi tanúsítványt is. A jóváhagyás egyik hozadéka, hogy a szövetségnek legalább három nagyobb nemzetközi verseny megszervezését kell biztosítani. Ennek nagyon örülünk, hiszen ezáltal növekszik majd a megye turisztikai forgalma, igazából ez volt a célja a motorpálya létrehozásának – mutatott rá Thomas Moldovan.

A motoros és autós versenyeket szervező egyesületek és szakmai szervezetek részéről nagy az érdeklődés a nemcsak Erdélyben, hanem országos viszonylatban is egyedülálló pálya iránt, amely alig nyitotta meg kapuit, máris 30 rendezvény van beütemezve erre az évre. Már ebben a hónapban több szakmai eseménynek ad otthont a pálya. A továbbiakban többek között a Román Motorsport-szövetség szeptember 20. és 22. között ott fogja megszervezni a kelet-európai gyorsasági motoros bajnokságot. A Román Autósport-szövetség a 2019-es szezonban hat versenyt szervez a Transilvania motorsportpályán, többek között június

21–23. között driftversenyt, július 5–7. között pedig az elektromos és alternatív hajtású járművek országos bajnokságát. A Román Autóklub három versenyt szeretne idén a csergedi pályán szervezni, illetve több magánrendezvény is szerepel már a pálya naptárában.

Újabb parkolóhelyekre és bekötőútra van szükség

A sajtótájékoztató elhangzott, hogy a megyei önkormányzat ideai tervei között a tavaly felavatott Transilvania Motor Ring fejlesztése is szerepel. A helyszínen elsősorban a parkolóhelyek bővítésére van szükség. Thomas Moldovan szerint már eddig több száz új parkolóhelyet létesítettek a környéken, jelenleg ezer férőhelyes parkolófelület áll rendelkezésre, viszont nagyobb érdeklődésre számot tartó versenyek esetén ez messze nem lesz elegendő. Péter Ferenc ígéretet tett, hogy a költségvetésben próbálnak majd pénzalapokat elkülöníteni a parkolóvezeték bővítésére, ugyanakkor Szentpál felől egy új bekötőút megépítését is tervezi a megyei önkormányzat, hogy zökkenőmentesebbé tegyék a forgalmat versenyek idején. Erre a célra is szánnának pénzt az ideai költségvetésben. A pálya ünnepélyes megnyitóján tapasztalták, hogy mindenki az út szélén hagyta a járművét, tehát egy sávnyi helyet gyakorlatilag elfoglaltak a leparkolt gépkocsik, és forgalmi dugók alakultak ki.

Újságírói kérdésre válaszolva, hogy előreláthatólag mennyi időn belül válhat önfenntartóvá a motorsportpálya, Péter Ferenc hangsúlyozta, ilyen jellegű létesítményeknél nem is ez a lényeg, hanem az, hogy hosszú távon az egész régiónak milyen jövedelmet tud hozni. Köztudott, hogy a nagyobb versenyek látogatók ezreit vonzzák oda, akik a helyi szállodában szállnak meg, a helyi vendéglátóegységekben étkeznek, üzemanyagot töltenek a kutaknál. Tehát számos olyan gazdasági hozadéka is van a létesítménynek, ami nem elhanyagolható a megye fejlődése szempontjából.

Tudományos Diákköri Konferencia 26. alkalommal Semmelweis-szobrot avatnak a Sapientián

Tegnap délután megkezdődött és április 6-ig tart a MOGYTTE orvos- és gyógyszerészhallgatóinak négynaposra bővült 26. Tudományos Diákköri Konferenciája, amelyet a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ) szervez. Az általános orvostudomány, fogorvostudomány és gyógyszerészet területén 314 dolgozattal szerepelnek a hallgatók, ebből 237-nek hazai és 77-nek külföldi diák a szerzője.

Bodolai Gyöngyi

A határon túliak többsége Magyarországról, egy hallgató Pozsonyból érkezett. A konferencián körülbelül ezer hallgató részvételére számítanak. A programban 18 neves meghívott előadó szerepel (Magyarországról, Kanadából és az Egyesült Királyságból). A rendezvény szerves részét képezik a műhelymunkák (22), amelyek során mindhárom karról 735 diáknak nyílik lehetősége a gyakorlati készségek elsajátítására. A rendezvény nemcsak egyetemi hallgatóknak szól, hiszen rezidens orvosok és PhD-hallgatók, akkreditált szakorvosok is részt vehetnek, annál is inkább, hogy az idén 24-re nőtt a részvételért járó kreditpontok száma, és a konferencia idején is fel lehet iratkozni. A legtöbb dolgozat a kardiológiából és fogorvostudományból született. Újdonságot jelent, hogy bővítették a részvételi lehetőséget, így az orvostudománnyal kapcsolatos dolgozatokkal is lehetett jelentkezni, ami lehetővé tette, hogy a Bukaresti Műszaki Egyetemről is jelen legyen egy hallgató.

Bár a dolgozatok bemutatása már csütörtökön reggeltől elkezdődik, a TDK nyitóünnepsége 15 órától lesz a Kultúrpalota nagytermében. Beszédet mond Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke, dr. Angela Borda és dr. Nagy Előd rektorhelyettesek.

Pénteken délelőtt 11.30-tól tartják meg előadásukat a meghívott vendégtanárok: dr.

Kovács Gábor (Budapest) a gyermekkori leukémia korszerű kezeléséről, prof. dr. Benedek Imre a kardiológiai innovációkról és prof. dr. Rosivall László (Budapest) a magas vérnyomás méréséről mint történelmi kategóriáról, valamint az új kihívásokról beszél. A többi előadó a különböző szekciók keretében lép fel.

Szombaton jelentős esemény zajlik, a Semmelweis-emlékév ünnepi eseményei sorában Semmelweis-szobrot avatnak a Sapientia Egyetem koronkai campusában. A szobor Polgár Botond szobrászművész alkotása. Az avatóünnepség programjában 14 órától ünnepi előadások és köszöntők hangzanak el. Prof. dr. Szabó Béla, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Szülészeti-nőgyógyászati Tanszékének vezetője Semmelweis életművéről és erdélyi jelenlétéről beszél, prof. dr. Rosivall László, a Semmelweis-emlékbizottság elnöke a Semmelweis-emlékév eseményeiről tart előadást, majd prof. dr. Dávid László, a Sapientia EMTE rektora és Tóth László, Magyarország csíkszeredai főkonzulja veszi át a szót.

Délután 3 órakor leleplezik a Semmelweis-szobrot. Rövid ünnepi beszédet mond dr. Kelemen András, a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának dékánja és prof. dr. Szilágyi Tibor, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának elnöke.

A 26. TDK díjkiosztó ünnepségét szombaton 18 órától tartják a Kultúrpalotában.

Az eseményről Marton László (III. év, AOK), a diákszövetség elnöke, Pál Endre (II. év, AOK) és Szabó Norbert (IV. év, AOK) alelnökök, valamint Kádár Eszter (V. év, AOK), Magos Zolt (II. év, AOK) és Szabó Ervin (IV. év, AOK) főszervezők számoltak be tegnap. Kiemelték, hogy rajtuk kívül kis csoportokba osztva 150 diák vett részt önkéntes munkával a konferencia megszervezésében, akiket köszönet illet.

Fotó: Bodolai Gyöngyi

A tükör és az ábécé

A hétéves, és első osztályba jár. Most ismerkedik az olvasás gyönyöreivel, egyelőre inkább a gyötrelmeivel. Hiszen a már kiolvasott szó képe, lenyomata, ha az négy betűnél többől áll, még nem rögzült tudatában, minden alkalommal újra neki kell veselkednie a szónak. Egyszóval hiányzik még belőle az oly szükséges rutin. Amire pedig mindenkinek szüksége van, ámbátor a nagy erkölcsre mutogatók, szakmai tanácsadók óva óvják ettől a közönséget. Holott a rutin és a megszokás tesz bennünket alkalmassá oly sok bántalom, ártalom, unalom elviselésére: hivatalnak packázásaira (Arany János Hamlet-fordítása óta bevált szófordulat – a műveltebb olvasó- és beszélőközönség körében), a hiányérzet ellensúlyozására, mindennapi kötelességeink teljesítésére, hogy csak a legszokványosabbakat sorakoztassam fel kicsinyded eszmefuttatásban.

A nagybetűkkel való írásmód már nem okoz túl sok fejtörést, olykor csak a gy, ny, cs írása és az sz, valamint a zs közötti helyes választás dolgában kér tőlünk eligazítást. Nevét – mint minden kíváncsi és önérzetes gyerek – már az előkészítő évében le tudta írni, és minden létező és megengedett felületre oda is pötyögtette. Sőt mondok mást, már többször kápráztatott el aláírásmintájával. Kijelentette: ez lesz az ő felnőttkori aláírása. Már most olvashatatlannak, ahogyan azt megszokhattuk az okmánymásolatok reprodukciója, másodlagos leképzése során a hivatalos iratok okmányközlőitől. Szerencsére még egyetlen akta hitelesítésére, szignálására sem kérték fel, de amint halad az élet az elektronikus aláírás kiterjesztése felé, bizonyára már a harmadik osztályos felmérőknél is szükségessé válik bevezetése, és akkor milyen jól jön, ha az embernek van egy kikísérletezett és

elég olvashatatlannak („indescifrabibil”), ugyanakkor lendületes és tiszteletet érdemlő aláírásként.

Persze a nagyszülőit hajítja az indokolatlan kivagyiság, büszkélkedés, annak megmutatása, hogy unokája egyedül, sajátos és zseniális példány, a gyerek szerepeltetése

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

idegenek és távol(abb)i rokonok előtt, és ilyenkor felkéri az első osztályost, hogy olvasson valamit fel, a nézősereg ámulatának tárgyát képezze. A inkább a táncleépéseket választja, amelyben tényleg nagy előrehaladást mutat, amióta rendszeresen jár heti három ízben társasági versenytánc gyakorlatokra. (Feltehetően nem követtem el terminológiai zűrzavart a foglalkozás megnevezése kapcsán.) Szívesen bemutatja a spárgát és a

gyertyát, jó és összehangolt a mozgása, a komplikált csacsacs- és keringő-, tangólépéseket, forgásokat, a kísérő kézmozdulatokat kedvvel és a legkisebb zavar jele nélkül. Színpadra érett, állapítja meg nem minden elfogultság nélkül.

Mégis az értelmiségi meghatározottsága miatt a nagyszülői társadalom az olvasást részesíti előnyben, atól tart (alaptalanul?), hogyha egy kicsit kinő a markunkból – azért félreértés ne essék, nem tartjuk mi oly szorosan, kiengedjük a gyeplőt elég liberálisan –, szóval attól félünk, hogy csak mobiltelefonúzenet-olvasó lesz, és rövidítésül szócsonkokat fog irkálni, nem regényeket, novellákat, szakdolgozatot, olykor eposzt (írni és olvasni). Ezért folyvást gyakorlásra serkentjük ravaszkodva, rejtett módokon, hogy meg ne unja.

Példának okáért az éléskamra ajtajára – mely a konyhából nyílik mellékhelyiségül – fel van téve egy olcsó falinaptár (nem valamilyen giccsmélyn, hanem olyan közön-

tes), amely feltünteti a lehetséges és lehetetlen keresztneveket és azok megünneplésének időpontját egy naptári esztendő folyamán. Tehát az olvasásra felkértük a minap is ökisasszonyságát. Azt is tudni illik, hogy a konyhából nyíló előszobában tükör is áll, amellyel A. még csecsszópor korától szoros barátságot kötött, és nem múlik el alkalom, hogy bele ne pillantson vagy eléperdülve új arcot/frizurát/ruhát fel ne próbáljon. A konyhaszékre állítva tehát olvasni kezdte taláalomra (random) a névsort, mondjuk augusztus hónál. A szokatlanabb neveknél megakadt, de aztán nekilendült, és szépen átvitelt, befogta. Mi pedig alkalmanként jeleztük, hogy férjhez vagy nőhöz tartozik-e az utónév. Egyszer csak oldalra pillant, és felsőhajt őszinte megdöbbenéssel:

Urísten, a frizurám! És beletúr hamisítatlan divamozdulattal haj-sátorába.

Hiába, ő is (csak) nőből van gyúrva, avagy szebben szólva: Éva lánya...

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Díjak innovatív európai formatervezési projekteknek: magyar sikerek

Egészségtelen testtartásra figyelmeztető ruhák, függőleges kert a városok zöldfelületeinek növelésére, erős halból készülő tárgyak, orvosi textíliákba beépíthető elektronika – mindez néhány futurisztikus európai innováció, amely a WORTH partnerségi program támogatásával valósul meg.

A WORTH projektet az Európai Bizottság kis- és közepes vállalkozásokat támogató COSME programja indította el. A WORTH határokon átnyúló és tudományterületeken átívelő európai együttműködések kialakítását támogatja abból a célból, hogy a mindennapi életben használt tárgyak újragondolását ösztönözze. A projekt kivitelezésében az AITEX, egy valenciai textilipari kutatóintézet is közreműködik.

Ebben az évben 65 innovatív ötlet megvalósítását segítik 10 ezer eurónyi fejlesztési támogatással, valamint mentorálással és piacra jutási lehetőségek megteremtésével. A legtöbb nyertes projekt Hollandiából és Franciaországból származik, de Közép-Európa is növelte sikeres kezdeményezései számát.

A márciusban lezajlott elbírálás során négy magyar vonatkozású projektet is díjaztak: Babits Tamás és

munkatársai a rétegelt lemezek rugalmas tulajdonságait előnyösen kihasználó, kényelmes foteleket készítenének, Veszprémi Gabriella dizájnere, kiegészítő tervező és partnercégei újrafelhasznált bőr hulladékból fejlesztenek sportcipőt, a Lamart Kft. terrazzocempéket gyártana betonból és poliuretán hulladékból, míg dr. Hantz Péter tudományos főkutató (Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvosi Kar) csapata, melyben két erdélyi és egy magyar vállalat munkatársai is részt vesznek, egy ergonomikus szék prototípusát készítette el. „Ülőmunkánál nagyon fontos a testtartás változtathatósága. Ergonomikus székünk lehetővé teszi hogy több egészséges testtartást váltogassunk hosszas ülőmunka során” – magyarázta dr. Szabó György egyetemi docens, ortopéd szakorvos, a csapat tanácsadója. „Az új bútor hátgerincproblémák és más betegségek enyhítésében is szerepet játszhat” – tette hozzá a szakember.

A nyertes csapatoknak kilenc hónap áll rendelkezésükre, hogy innovációikat megvalósítsák. Eredményeiket a www.worthproject.eu honlapon is meg lehet majd tekinteni. Ugyanezen a honlapon hirdetik meg a 2020-as WORTH-pályázatokat, amelyeken minden európai dizájnere és feltaláló indulhat.

Meddőséget okozó endometriózis

Az endometriózisos betegeknél a méhnyálkahártya sejtjei a méh üregén kívül helyezkednek el, ami hasi fájdalmat és meddőséget okoz. A fő probléma, hogy egyelőre nem ismerik sem a betegség kialakulásának okát, sem pedig a természetes lefolyását, ami megnehezíti a megfelelő gyógyszeres és műtéti kezelést. Jelenleg csak a tünetek kezelésére képesek.

A betegséget már a 19. században leírták, de napjainkra mind több páciensnél fedezik fel, ami mögött valószínűleg a környezeti ártalmak állhatnak; az endometriózist jellemzően a nyugati civilizáció betegségének tartják – nyilatkozta Bokor Attila szülésznőgyógyász, a Semmelweis Egyetem Endometriózis Centrumának vezetője.

Nem csökken a sárgaságos esetek száma

Az év első két hónapjában 212 személynél állapították meg A típusú hepatitiszt.

Március utolsó hetében 4022 személyt vettek nyilvántartásba légúti megbetegedéssel, 1576 esetben állapították meg tüdőgyulladást. Influenza egyetlen

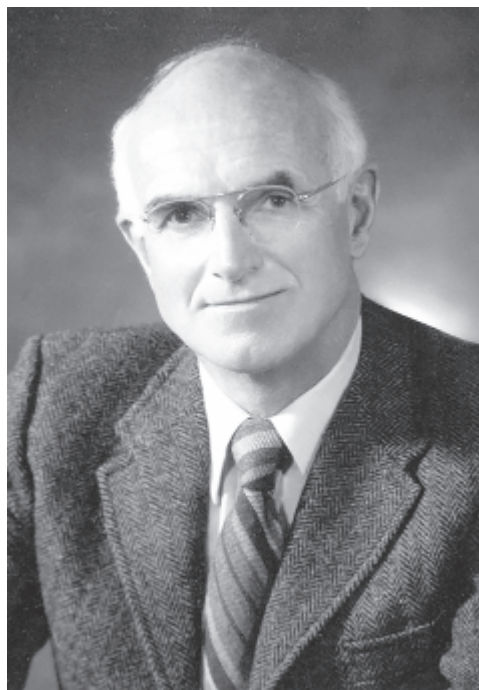
betegnél sem fordult elő. A megbetegedések száma 10 százalékos csökkenést mutat a korábbi héten regisztrált esetekhez képest – tájékoztattott a Közegészségügyi Igazgatóság sajtófelelőse. Az idén továbbra sincsen kanyarós beteg meggyékben.

Joseph E. Murray, a szervátültetés Nobel-díjas úttörője

Száz éve, 1919. április 1-jén született Joseph Edward Murray Nobel-díjas amerikai plasztikai sebész, aki 1954-ben a világon elsőként hajtott végre emberen sikeres szervátültetést, egy egypetéjű ikerpáron végzett vese-transzplantációt.

A Massachusetts állambeli Milfordban jött a világra, felmenői írek és olaszok voltak. A humán profilú College of the Holy Crossban filozófiából és anglistikából szerzett oklevelet, majd 1943-ban Bostonban a Harvard Egyetem orvosi karán diplomázott. Kilenc hónapos, gyorsított klinikai gyakorlat után behívták katonának, egy pennsylvaniai hadikórházban szolgált, amelyet Bradford Cannon, a helyreállító sebészet úttörője, az égési sérülések specialistája vezetett. A második világháború csatáerein megsebesült katonák ezreinek eltorzult kezét, arcát igyekeztek helyreállítani, Murray ekkor kötelezte el magát egy életre a plasztikai sebészet mellett. A transzplantáció iránti érdeklődését az keltette fel, hogy az égési sérüléseknél beültetett idegen bőrszövet a feltételezettnél sokkal lassabban lőködött ki, ami a szervátültetés lehetőségeit illetően is biztató eredmény volt.

A háború után befejezte általános sebészeti gyakorlatát, és a bostoni Peter Bent Brigham kórház sebészeti osztályának orvosa lett. Plasztikai sebészeti szakorvosi gyakorlatát New Yorkban, a Memorial és a New York kórházakban szerezte meg, majd 1951-ben visszatért a Brigham sebészcsapatába.

Elsősorban a szervátültetés foglalkoztatta. E célra a vese látszott a legalkalmasabbnak, mert e szervünkben kettő van, és az már ismert volt, hogy funkcióját az egyik is el tudja látni. A vesét ezért élő donor is adhatja, már „csak” el kell végezni a beültetést, és el kell kerülni a szervet által idegenként kezelt beültetett szerv kilökődését. A műtéttel akkor már többen kísérleteztek, de megfelelő immunoszuppressziós módszer hiányában nem si-

került elkerülni a kilökődést. A feltételezések szerint a legtöbb reménnyel a genetikailag azonos donor és recipiens (egypetéjű ikrek) közötti átültetés kecsegtetett, de ennek előfordulási valószínűsége meglehetősen csekély.

1954-ben mégis bekövetkezett egy ilyen eset: a 23 éves Richard Herrick krónikus vesebetegség miatt került egy bostoni közkórházba. Kezelőorvosa közölte vele, hogy nem tudják meggyógyítani, de megemlítette, hogy a közeli Brigham kórházban kísérleteznek a veseátültetéssel, amelyhez egypetéjű ikreket keresnek. A kétségbeesett család felkereste a kórházat, a beteg ikertestvére, Ronald pedig felajánlotta egyik veséjét. 1954. december 23-án Murray és csapata végrehajtotta a világ első sikeres humán veseátültetését. Az öt és fél órás műtét után Richard felépült, és még nyolc évig élt, sőt feleségül vette az egyik nővérét, és két gyermekük született.

Murray a műtét sikere után 1959-ben elvégezte az első allotranszplantációt (idegen donortól származó), és 1962-ben az első cadaver (agyhalott) donortól származó veseátültetését is. Nemzetközi téren is vezető szerepet játszott a transzplantáció biológiájának kutatásában, a kilökődést gátló immunoszuppresszánsok használatának és a kilökődés mechanizmusának tanulmányozásában. 1965-re az idegen donortól származó veseátültetettek túlélési rátája már több mint 65 százalékos volt.

A Harvard orvosi fakultásának tagjaként részt vett a helyreállító sebészet és a transz-

Kilencvenhetedik nyelvlecke Tavasz a főtéren

Ötvös József

A nagy erdélyi költőtriász egyike, Aprily Lajos nagy formátumú, igazi erdélyi versének címe jut eszembe: *Tavasz a házsongárdi temetőben*. Igazi erdélyi versként jelöltem meg, mert transzilván sorssal megáldott tudós, Apáczai Csere János Németalföldről hozott hűséges élettársát idézi, említi föl a költemény.

Valami egészen más és mégis olyan hangulat terjeng vasárnap délben Marosvásárhely főterén. Két templomból – római katolikus és görögkeleti – jöttek ki ünneplőruhába öltözött, meglelt korú asszonyok és férfiak, egy részük leült a napsütötte padokra tovább szőni az élettörténet fonalát, mint a párkák a mitológia jelképes megélésében.

A párkák a görög hitvilágban a végzet istennői. Micsoda félelmetes megjelölés: a végzet istennői! Egyik megörökítés szerint hárman vannak, akik közül az első fonja az élet fonalát, és az ember végzete ez: nem szólhat bele ennek a fonálnak a hosszába, mert ő a párka kiszolgáltatója. A másik párka az életformához ereszti a szösz, s csak tőle függ, milyen minőségű lesz ez az életfonal, a sors végzete; míg a harmadik egyszerűen egyszerűen csak elvágja ezt a fonalat, s ez már nem is csak a végzete, hanem maga a vége.

Kíváncsian és lehetőleg feltűnés nélkül, gyanútlanul lassan sétálok el fénylő déli napsütésben a padok mellett, és egy kedves, figyelmeztető intés üti meg a fületem: „ne felejtse el, mit mondott a pap a templomban: az embert a remény élteti, s a tavasz a remény ideje”.

A tavasz a remény ideje – ezzel a templomból kijövő idős asszonytól hallott, kapott lelki ajándékkal érzem haza, s amikor ebéd után újból átsétálok a főtéren, négy-öt éves fiúcskák vidáman kerékpároznak a lovas szobor körül, ingujjra vetkőzött apukák vigyázva figyelgetnek feléjük. A rózsákat ugyan már szépen, szakszerűen visszametszették, de középen még csak a múlt évből ottfelejtett szegényes tulipánok zöldellnek, meg pár igénytelenül otthagytott, árva árvácska. Aztán hazafelé menet a Színház téren mégis megérezem a tavasz érkezésének szépségét: a térre kirakott asztalok és székek mind foglaltak, fiatalok búgó hangzavara, ismerősök kacagása, galambetűtő kisgyerekek tapsa tölti be a teret, és a mai naptól a fagyaltosbódé is kinyitott. Az érkező április még akár havas esővel vagy hideg, fagyos széllel is megleckéztethet majd minket, de a tavasz reménye ezzel a március végi vasárnapi napsütéssel úgymeg érkezett a főtérre.

Az óráátállítás és szervezetünk

Az óráátállítás hatása 7–10 napig is tarthat azoknál, akik erre érzékenyek – mondta Pintér Ferenc meteógyógyász az M1 aktuális csatornán. A szakember szerint elsősorban azokat sújtja az óráátállítás, akik rendszeres életet élnek, a kisgyerekeket és az időseket. Mivel a belső óra a szervezet teljes működésére hatással van, így nem szabad bagatellizálni az egyórás csúszást. Az óráátállítás elsősorban alvási problémákat, vérnyomás-ingadozást okoz, csökkenhet a munkavégzés hatékonysága, illetve nőhet a balesetek száma – tette hozzá. (MTI)

Miért szakad meg a terhesség?

A mesterséges megtermékenyítés sikeréért

Bár tudományos körökben korábban is ismert volt neve és munkássága, 2017-ben a nemzetközi és a magyar sajtót is bejárta a hír, hogy kutatótársaival olyan módszert dolgoztak ki, ami hatékonyabbá teszi a mesterséges megtermékenyítést. Dr. Szekeres-Barthó Júlia professzor a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karának Mikrobiológiai és Immunológiai Intézetét vezette éveken át, majd a Doktori és Habilitációs Tanács élén reá hárul az a feladat is, hogy a pécsiek mellett a marosvásárhelyi hallgatók PhD-képzését biztosítsák.

Bodolai Gyöngyi

Mikrobiológus leszek!

– Honnan indult az országos és nemzetközi hírnév felé az út?

– Péccsett születtem, ott végeztem az orvosi egyetemet, és mindvégig az egyetem keretében dolgoztam – mondja marosvásárhelyi beszélgetésünk kezdetén. Amit kiegészíthetünk azzal, hogy 1984-ben szerezte meg a PhD-fokozatot, és 1992-ben az MTA doktora címet. Vezette a Magyar Immunológiai Társaságot, a Nemzetközi Reprodukciós Immunológiai Társaságot, rektorhelyettesként állt a PTE élén, és éveken át irányította az angol nyelvű oktatást.

– A mikrobiológia nem tartozik az átlag-orvostanhallgatók kedvenc tantárgyai közé. Hogyan került a vonzókörébe?

– A virológia nyerte meg a tetszésemet, de pontosabban még meszszebbről indult a vonzódás. Valamikor édesapám hazahozott egy könyvet, amelynek *Bacillus* dászkok volt a címe, és a mikrobiológia történetét dolgozta fel. Annyira megtetszett, hogy elhatároztam: mikrobiológus leszek. Később, amikor egyetemre jártam, azt hittem, hogy a bakteriológiában már mindent felfedeztek. Mégis a mikrobiológiai intézetet választottam, mert volt egy virológiai laboratórium, ahol lehetőség nyílt, hogy a vírusokkal foglalkozzam.

Amikor dolgozni kezdtem, egy cikket olvastam a várandós anya és a magzat között kialakuló immunológiai kapcsolatáról. Azóta a mikrobiológiai intézetben ezzel az immunológiai problémával foglalkozom, immár negyven éve. Így lettem immunológus, annak ellenére, hogy mikrobiológusnak indultam. Időközben kiderült, hogy egyáltalán nem volt igazam, amikor azt hittem, hogy a bakteriológiában minden fel van fedezve. Sok probléma és kutatási lehetőség van ezen a területen. Annak idején úgy tűnt, hogy az antibiotikumok fölfedezésével minden megoldódott. Aztán kiderült, hogy visszaéltünk velük,

ezért rengeteg rezisztens törzs alakult ki, így hát kezdődik előlről a kutatás.

– Marosvásárhelyi előadásai az immunológia sok területét érintették. Mit szeretett volna átadni hallgatóinak?

– Feltételeztem, hogy az immunrendszer alapjait ismerik, ezért immunpatológiáról beszéltem: a fertőzésekkel szembeni immunológiai védekezésről, a védőoltásokról, a terhesség immunológiájáról, az autoimmunitás kialakulásának mechanizmusairól, a tumorimmunológiájáról, a transzplantáció immunológiai vonatkozásairól, a mukozális immunitásról.

– Ez utóbbiról ritkán lehet hallani.

– Amikor immunrendszerrel beszélünk, általában a vérben végbemenő folyamatokra gondolunk, holott az antigének (kórokozók) kilencven százaléka a szájon át vagy a légzőrendszeren keresztül kerül a szervezetbe. Nagyon ritkán fordul elő, hogy egy antigén közvetlenül a véráramba kerül. Az antigének, amelyeket megesszünk vagy belélegzünk, a nyálkahártyával találkoznak, amelyben egy kiterjedt immunrendszer van. Ez biztosítja szervezetünk védelmét a nyálkahártyán keresztül bejutó kórokozókkal szemben. Egy rendkívül hatékony immunválaszról van szó, ehhez képest valóban nagyon keveset beszélünk róla.

Terhességi immunológia

– Szűkebb szakterületéből, a terhességi immunológiából mit kell tudnia egy várandós nőnek?

– A magzat antigénjeinek a felét az apától örökli, így az anyai immunrendszer számára a magzat félíg idegen antigéneket fejez ki.

– Erre azonnal odakiváncosok a kérdés, hogy miért nem löki ki az anya szervezetét?

– Azért nem, mert az anya immunrendszere a magzat jelenlétét felismerve megváltoztatja a működését, és ilyen módon képessé válik arra, hogy a magzat számára kedvező immunológiai környezetet te-

remtsen a várandósság kilenc hónapjára. Ez egy immunológiai párbeszéd révén valósul meg, mely során az anyai és magzati oldal citokineknek nevezett molekulák segítségével kommunikál egymással. A kapcsolat a szülés után megváltozik, és visszaáll az eredeti állapot. A jelenség kutatása azért releváns, mert segít választ találni arra, hogy bizonyos esetekben miért szakad meg néha időnap előtt a terhesség, vagy miért vannak nők, akik képtelenek teherbe esni, és ha mégis megtörténik, miért vetélnék el már a terhesség kezdetén.

– Milyen válasz született a kérdésre?

– Nézetem szerint részben a megváltozott kultúra okolható. Amikor fiatal voltam, a nők általában 16-30 éves kor között születtek. Most harmincéves korban kezdenek gondolkodni azon, hogy kellene egy gyermek. Bár az anyaságra készülő nő ilyenkor még „időben van”, némelyek negyvenévesen próbálkoznak. Adatok bizonyítják, hogy az anyai életkor előrehaladásával az embriók egyre nagyobb százalékban tartalmaznak rendellenes kromoszómaállományt. Negyvenéves korban az embriók kilencven százaléka valamilyen genetikai rendellenességgel bír, és negyven százalékuk már 35 éves korban is. Szerencsére az ilyen embriók többsége nem ágyazódik be, és ez a magyarázata annak, hogy ezek az asszonyok annyira nehezen esnek teherbe. Természetesen sokkal nagyobb baj lenne, ha az embriók beágyazódnának, és kialakulna a terhesség. Ha ez megtörténik, az esetek többségében a korai időszakban bekövetkező vetéléssel végződik a várandósság. Ha mégis sikerül kihordani, olyan sérült gyermek születet, aki egész életén át szenved, és vele együtt a család is.

A vetélések oka

– Milyen okok miatt nem tudják kihordani a terhességet fiatalabb nők sem?

– A vetéléseknek sok oka lehet: anatómiai rendellenesség, endokrinológiai, hormonális probléma, amelyek kivizsgálhatók, és az okok kizárhatók. Ha ez megtörtént, akkor még mindig marad több, úgynevezett ismeretlen eredetű (idiopátiás) vetelés. Jelentős részükben immunológiai elváltozások vannak, az immunrendszer másképpen viselkedik, mint egy normális terhesség alatt. Feltételezhető, hogy ilyenkor nem történik meg az, ami egy normális terhesség esetében, hogy a magzat felismerését követően az immunrendszer megváltoztatja a működését. Valami hiba csúszik be ebbe a folyamatba, és az immunrendszer úgy működik, mintha nem lenne terhes a kismama. Emiatt a szervezet idegenként ismeri fel a magzatot, és kilöki. A témában világszerte folyó kutatásoknak az a célja, hogy próbáljanak a hasonló helyzetben levő nőknön segíteni. Próbálkoztak az anya immunrendszerének a támogatásával, hogy felismerje az idegen antigéneket. 15-20 éve ugyanis felfedezték, hogy a habituálisan, azaz sorozatosan vetelő nők és férjük között szokatlanul nagy a megegyezés a hisztokompatibilitási antigénekben, amelyek az átültetett szerv kilöködéséért felelősek, és tulajdonképpen az egyén immunológiai ujjlenyomatát képviselik. Normálisan mi, emberek nagyon különbözünk egymástól. Például egy veseelégtelen-

Fotó: Mánfai György

ségben szenvedő betegnek nagyon nehéz megfelelő, transzplantálható vesét keresni. Azon pároknál, ahol sorozatosan vetélnék a nők, szokatlanul nagy a megegyezés. Az elképzelés szerint, ha a két szülő antigénállománya nagyon hasonlít egymásra, a magzati antigéneknek csupán a felét jelentő apai eredetű antigének nem képviselnek elég immunológiai ingert ahhoz, hogy az anyai immunrendszer megváltoztassa a működését. Erre azt a terápiát javasolták, hogy az apától izolált fehérvérsejtekkel immunizálják az anyát, biztosítva számára az apai antigéneket. Vannak klinikák, amelyek nagyon jó eredményekről számolnak be, mások kevésbé. Azt gondolom, hogy idő kérdése, hogy összegyűljön elegendő beteganyag, amiből helytálló következtetést lehetne levonni.

Bakteriális és vírusfertőzések hatása

– Milyen úton hatnak azok a betegségek, amelyekről köztudott, hogy károsak a magzatra?

– Az immunválasznak két karja van, a celluláris (azaz a sejtekhez kötött közvetlen) védekezés és a humorális immunitás (a sejtek által termelt ellenanyagokkal való védekezés). Az immunválasz a terhesség alatt humorális irányba tolódik el. Ez azzal jár, hogy a terhes nők a bakteriális fertőzésekkel szemben remekül védekeznek, ugyanakkor a celluláris immunitás csökkenése miatt a vírusfertőzésekkel szemben esendőbbek. Azokat a méhen belüli fertőzéseket, amelyeknek magzatkárosító hatásuk van, zömében vírusok okozzák. A macskák által terjesztett toxoplazma ugyan nem vírus, de egy sejten belül növekedő protozon, ami azért veszélyes a magzatra, mert az anya celluláris immunválasza csökken a terhesség alatt, a protozon pedig átjut a placentán. Hasonlóképpen hat a rubeola vírusa is, ami ugyancsak áthatol a placentán, és megfertőzi a fejlődő magzatot. Ha a fertőzés az első három hónapban történik, a magzat azon szerveiben, amelyek ebben a korai időszakban fejlődnek ki, a ru-

beola vírusa olyan súlyos rendellenességeket okozhat, amelyek összeegyeztethetetlenek az élettel. Az első trimeszterben bekövetkezett rubeolafertőzés miatt a terhesség megszakítását javasolják. A most felnövekvő nemzedéknél viszont már nem jelent annyira súlyos problémát, mert kötelező a rubeola elleni védőoltás. A már említetteken kívül a genitális herpesz és a citomegalovírus jelent hasonló veszélyt a terhesség kezdeti szakaszában.

Miután megszületik a csecsemő, lassan elveszti az immunitást, amit a placentán keresztül az anyától kapott. Az ő immunrendszere még nem fejlődött ki, és ez idő alatt az anyatejjel kapja a védettséget.

– A terhességi immunológia kutatásán belül milyen egyéb témákkal foglalkozik?

– A progeszteron nevű terhességi hormonnak a védekezésben betöltött immunológiai szerepével. Az emlősökben ez a hormon elengedhetetlen a terhesség fennmaradásához, és van egy sor immunológiai hatása, azokat vizsgálom. A progeszteronnak szerepe van az immunválasznak a már említett két karja közötti eltolódásban. Szerepe van továbbá a trofoblaszt-invázió szabályozásában. Amikor beágyazódik az embrió, a magzati eredetű szövetrel, a trofoblasztal horgonyozza ki magát. Ennek a szövetnek van egy olyan szerepe is, hogy a placenta eredetileg nagyon szűk és kacskaringós ereibe (spirális artériákba) benőve az ereket bélelő sejteket helyettesíti. Ennek következtében az eredetileg kacskaringós, merev falú és szűk keresztmetszetű erek kitágulnak, és sokkal rugalmasabbá válnak. Ezt az inváziót a progeszteron szabályozza. Ha a szóban forgó szűk erek remodellálása nem történik meg, akkor annak a terhesség későbbi szakaszában nagyon súlyos következményei lesznek. Amikor a terhesség második felében hirtelen nőni kezd a magzat, fokozott vérellátásra van szüksége. Az anya próbál vért odapumpálni, de ha a

(Folytatás a 7. oldalon)

Anyagkrónika (2.) Textiltípusok

Miután sorozatunk első részében beszámoltunk arról, hogy miből és hogyan készülnek a textilanyagok, folytatásképpen ezek leírása következik betűrend szerinti sorrendben, mivel elég nehéz a sokféle anyagot különböző kategóriák szerint csoportosítani.

Casoni Szálasi Ibolya divattervező

Az angin, a ballon, a batiszt és a brokát multidező anyagok, a bársony, a bébiplüss és a csipkét mindenki ismeri, a cordura és coolmax pedig új, modern textilek, melyek nevét kevesen hallották.

Az ANGIN (TOLLANGIN) sűrű szövésű, százszázalékos pamutanyag, főleg párnákat készítenek belőle.

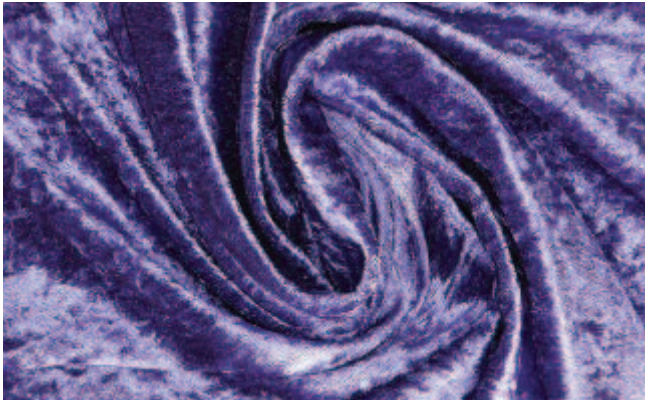
A BALLON puplinszerű, de durvább cérnából készült pamutszövet, amelynek szintetikus változata is van. Ballonkábát, esőkabát, ruhák, nadrágok készítésére használják.

A BATHISZT pamutból, lenből, gyapjából vagy pamut/poliészterből készített, finom, vászonkötésű szövet. Van fehérített, pasztellszínűre festett vagy apró mintás változata. Varrott csipkék (madeira) alapanyagaként is használják. Létezik hímzett bordúrral (madeira) díszített változata is. Lánykablu, ruha, ing, fehérnemű készíthet belőle.

A BÁRSONY (TÜKÖRBÁRSONY) legdrágább változata selyemből készül. Luxuscikknek számít. Szóhetik pamutból, gyapjából vagy szintetikus anyagokból is. Ha spandexszel keverik, rugalmas lesz. Sűrű, nehéz esésű anyag. A tükörbársony a bársonyok egy fajtája. Visszatükrözi a fényt a hullámoknál, gyűrődéseknél. Elegáns, előkelő viselet. Csak óvatosan vasalendő.

A BÉBIPLÜSS százszázalékosan poliészter, a mai technológiának köszönhetően nagyon finom tapintású. A csecsemőruházat nélkülözhetetlen alapanyaga. Rugalmas, puha, sokrétűen használható anyag.

A BROKÁT kiemelkedő mintázatú, arany- és ezüstsálakkal átszőtt ábrás selyemszövet, mely a középkorban keletről Bizáncon át jutott el nyugatra, ahol férfi- és női díszruhák, valamint bútorszövetek készítésére használták. A mai brokát-szövetek a régi eredeti brokátoknak egyszerű utánpótlói, melyeket vegyes cérnából szőnek. Japánban és Kínában aranyozott papírból metszett keskeny szalagokat is használnak.

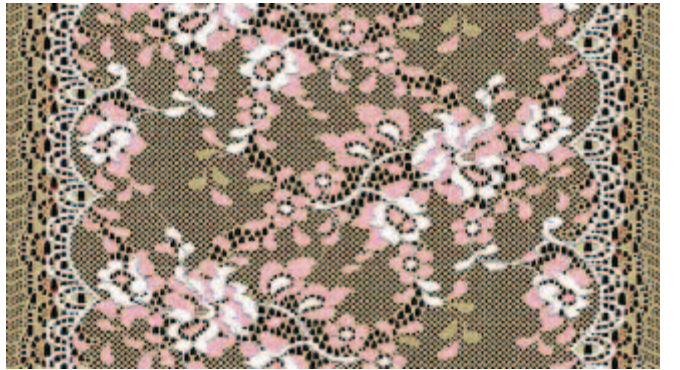

A CORDURA a DuPont cég által készített, erős, rugalmas, kiemelten kopás- és szakadásálló, nagy szakítószilárdságú speciális nejlonyanyag. Felszíne a gyártás közben forró leve-

gővel érintkezik, ez erősebb felületet eredményez, érintés szempontjából a durva gyapjúhoz lesz hasonló. Ennek a kis súlyú, hosszú élettartamú és a lélegző anyag előnyeit is magában hordozó anyagnak a fonáskján levő kétszeres akrilbevonat biztosítja a vízhatlanságot. Hátizsákok, munkavédelmi eszközök, táskák, katonai ruházat készítésére a legalkalmasabb, újabban motorosruhákat is varrnak belőle.

A COOLMAX egy természetes, vízhatlan poliészter, melyet a DuPont cég állított elő a dacron nevű poliészterből modern technológiával. Jellegzetessége a megnövelt felületű külső réteg. Az egyedülálló, ún. négycsatornás rostok vízlepergető tulajdonsággal bírnak, és a nedvességet gyorsan továbbítják az anyag külső rétegébe. A rostok nagyobb területen való elhelyezkedése a gyorsabb elpárologásban segít. A coolmax ezen tulajdonsága által a testhőmérséklet szabályozásában is képes segíteni. Az anyag laza szálszerkezete kiváló lélegzőképességet biztosít. Bélésanyagként, alöltözethez, zoknikhoz, matrachuzathoz, rövidnadrágokhoz, vitorlák készítéséhez stb. használják. Három különböző coolmax anyagot gyártanak, háromféle tevékenységhez: CoolMax Everyday, CoolMax Active, CoolMax Extreme.

A CSIPKE mintás textil, melynek sajátossága, hogy a mintát nem utólag viszik rá, hanem az anyag készítésekor keletkezik. Két fő fajtája van, a varrott és a vert csipke. A varrott csipke eredetileg egy szál fehér lenfonalból készült, a varró-

nők kezükben tüvel dolgoztak. A vert csipke több szálból készül. A verőpálcáknak nevezett orsókról a rájuk tekert fonalakat henger alakú párnára tűzött gombostűk köré fonják, csavarják, szövik a megadott minta szerint. Kezdetben viszonylag egyszerű, geometrikus minták készültek, később terjedtek el a leveles, virágos motívumok. A csipke Velenceből, a pompa városából származik, az itáliai reneszánsz indította világhódító útjára. Mivel drága holminak minősült, viselője társadalmi rangját is érzékeltette, elsősorban a galéri díszítéseként szolgált. Az elegáns, alkalmi megjelenéshez ma is elengedhetetlen a hölgyek körében, gondoljunk csak a csodálatos esküvői vagy estélyi ruha-költeményekre. Ma már rendkívül kedvelt a rugalmas változata, ami hétköznapiabb öltözékek, nyári ruhák, felsőrészek alapanyaga lett.

A mesterséges megtermékenyítés sikeréért

(Folytatás az 5. oldalról)

placentális erek nem válnak rugalmassá és nem tágulnak ki, akkor a placenta nagyon komoly ellenállást képvisel. Ilyenkor az anyának emelkedik a vérnyomása, ödémás lesz, és terhességi toxémia, ami egy életveszélyes állapot. Másrészt, az elégtelen vérellátás következtében, a magzat nem kap elég táplálékot, és fennáll a veszélye annak, hogy egy sorvadtt gyermek fog születni.

Beágyazódásra képes embriók jelzőanyaga

– A meddő párok számára egyre gyakoribb lehetőség a mesterséges megtermékenyítés. Mitől függ a sikeressége?

– A terhesség létrejöttének két feltétele van; egyrészt a méh nyálkahártyájának „fogadókészsége”, másrészt az embrió beágyazódásra való képessége. Tekintve, hogy olyan nőkről van szó, akik leginkább az életkoruk miatt szorulnak mesterséges megtermékenyítésre, általában egyik feltétel sem teljesül ideálisan.

Újabban próbálnak egy olyan markert találni, amely a beágyazódásra képes embriót jellemzi. A válogatást az embrió morfológiai megjelenése alapján végzik, ami teljesen alkalmatlan, mert például a genetikailag hibás embriók is lehetnek nagyon szépek. Kellene valami olyan jellemzőt találni, amit lehetőleg az embrió sértése nélkül például a tenyésztő folyadékából lehetne vizsgálni, és amivel meg-

lehetne különböztetni azt az embriót, amelyik sikeresen beültethető lesz. Magyarországon legalább két embriót ültetnek be, hogy nagyobb legyen az esély a beágyazódásra. A két embrióból szerencsés esetben egy, szerencsétlen esetben egy sem vagy kettő ágyazódik be. Ez ikerterhességnek viszont komoly kockázatai lehetnek, mivel nincsen hely a két gyermek számára, így a többségük koraszüléssel végződik – hangzott el a beszélgetésben.

A Nature Scientific Reportsban közölt tanulmány nyomán 2017-ben a magyarországi sajtót bejárta a hír, hogy dr. Szekeres-Barthó Júlia, a PTE Orvosi Biológiai Intézetének professzora és munkatársai a Semmelweis Egyetem Genetikai, Sejt- és Immunológiai Intézetével közösen végzett kutatás során olyan jelzőanyagokat találtak, amelyek segítenek a beágyazódni képes embriók azonosításában, anélkül hogy azokat megsértenék. A vizsgálatra az embriók tenyésztőfolyadékát használják fel, amelyben az embrió által termelt, nukleinsavat tartalmazó extracelluláris vezikulák – amelyek a sejtek közötti kommunikációban játszanak szerepet – a sikeresen beágyazódó embriók esetében alacsony számban fordulnak elő. Ily módon

a beültetés előtt ki lehet választani azt az embriót, amelyiknek a legnagyobb az esélye a beágyazódásra.

– Utólag azt kérdeztem Szekeres-Barthó Júlia professzortól: az adatgyűjtés során milyen százalékban igazolódott be a módszer sikeressége, és ha igen, gyakorlattá vált-e mesterséges megtermékenyítésekben?

– Az eddig összegyűlt adatok alapján, a módszer segítségével azonosítani tudjuk a beágyazódásra képes embriók 90 százalékát, és 87 százalékos valószínűséggel a beágyazódásra képtelen embriókat is. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a módszer alkalmazásával a mesterséges megtermékenyí-

tés sikerességi aránya 90 százalékra fog nőni, hiszen a siker az anya méhlepényének az állapotától is függ.

A módszer hatékonyságának igazolása még folyamatban van. Tervezünk egy olyan vizsgálatot, amely során a legjobbnak ítélt egyetlen embriót ültetjük be, és izgatottan várjuk, mennyire emelkedik majd ennek következtében a sikeres terhességek aránya. Természetesen annak eldöntése, hogy ezt az egy embriót vagy a biztonság kedvéért többet ültessünk-e be, a leendő anya joga.

– Ilyen világsiker hatására, gondolom, nem bánta meg, hogy a gyakorlati orvoslás helyett a kutatás mellett kötelezte el magát.

– Volt egy időszak, amikor nagyon érdekelt a belgyógyászat, de a

kutatás nagyon izgalmas, szórakoztató, és rendkívül változatos. Örülök, hogy ezt választottam. A szakma fejlődését látva, időnként kezdek hinni az orvostudományban, mert egészen döbbenetes dolgokra képes.

– Annyira szenvedélyesen tud beszélni a terhességi immunológiáról és ezen belül a mesterséges megtermékenyítés sikeréről, mint aki személyesen is érintett ebben a problémában. Vagy mégsem?

– Határozottan nem. Két gyermekünk és négy unokánk van, a fiunk orvos, a lányunk bölcsész Londonban, és gyermeknevelési szabadságon könyveket fordít angolból magyarra egy kiadó számára.

– Gratulálok a sikerekhez, és köszönöm a beszélgetést.

Jane Goodall, a csimpánzok védelmezője

**Április 3-án ünnepli nyolcvanötödik születésnapját Jane Goodall brit állatvédő, etológus és csimpánzkutató, a fő-
emlőskutatás forradalmasítója.**

Valerie Jane Morris-Goodall néven született Londonban. Az állatok világa már kisgyermekként elvarázsolta: kétévesen kötött örök barátságot az édesapjától kapott játékcsimpánzzal, Jubileevvel, „akit” – kissé kopotasan – mindmáig megőrzött. Négyévesen órákig a tyúkból üldögélve várta, hogy a tyúkból előbújjon a tojás, tízévesen az állatokkal beszélő Dr. Doolittle-ről és Tarzanról szóló történeteket olvasva arról álmódott, hogy Afrikába megy és együtt él az állatokkal.

Huszonkét éves volt, amikor egy barátja meghívta kenyai farmjukra. Kenyában ismer-

kedett össze a régész-antropológus Louis Leakey-vel, akinek asszisztense és titkárnője lett, az Olduvai-hasadékból szemtanúja volt a hárommillió éve élt hominida, az Australopithecus koponyája megelézésének.

Leakey az emberi evolúció jobb megértésének egyik kulcsát a vadon élő csimpánzok tanulmányozásában látta, a feladattal kitarító, türelmes és találékony titkárnőjét bízta meg. Jane örömmel mondott igent, de csak anyai felügyelettel utazhatott el a tanganyikai (ma tanzániai) Gombe Nemzeti Parkba, mert a brit hatóságok nem engedélyezték, hogy a fiatal nő egyedül éljen a vadonban.

1960. július 14-én lépett Gombe földjére (2018 óta ez a nap a csimpánzok világnapja), kitarítóan kereste a csimpánzok társaságát, akik kezdetben nem viszonyozták érdeklődé-

sét, inkább kerekelt oldottak. Ezután távcsővel, a távolból figyelte az állatokat, s azok végül hozzászóltak jelenlétéhez, egyre közelebb engedték magukhoz. 1960 őszén tanúja volt, amint az egyik csimpánz ágakat gallyazott le, hogy segítségével természetet hallásson ki egy természetvárból. Ez volt egyik legfontosabb felfedezése, mert egészen addig a tudósok úgy gondolták, hogy az ember az egyetlen faj, amely szerszámok készítésére és használatára képes, ő pedig saját szemével bizonyosodott meg az ellenkezőjéről.

Leakey így reagált beszámolójára: „mostantól újra kell definiálnunk a szerszám és az ember fogalmát, vagy el kell fogadnunk a csimpánzokat emberként”. Másik jelentős megfigyelésével, mely szerint a csimpánzok vadásznak, a zsákmányul ejtett kisebb állatokat pedig megeszik, megcáfolta a csimpánzokat elsősorban növényevőknek tartó tézist.

A fiatal kutató a tudományos konvenciókra fittyet hányva, az állatoknak nevet adva, a kívülről jött ember nyitottságával forradalmasította a főemlőskutatást. Megfigyelte, hogy az emberszabású majmoknak eltérő az egyéniségük, gondolataik, érzelmeik vannak, szoros családi kötelékben élnek, udvarolnak, árvákat fogadnak örökbe és háborúznak, azaz a korábban feltételezettnél jóval több hasonlóságot mutatnak az emberrel. Szürkeszakállú Dávid, Góliát és társaik életének mindennapjait könyveiből ismerhetik meg az állatrajongók. 1965-ben mentora, Leakey jóvoltából egyetemi tanulmányok nélkül doktorálhatott etológiából Cambridge-ben. 1967-től 2003-ig a Gombei Természetkutató Intézet igazgatója volt. 1977-ben megalapította a Jane Goodall Természetkutató Intézetet, s

1986-ban a Csimpánzokat Védő és Gondozó Bizottságot. A környezetvédelemben a jövő nemzedékeit is bevonva 1991-ben Tanzániában létrehozta a fiatalok környezettudatos nevelését célzó Rügyek és Gyökerek hálózatot, amelynek munkájában a világ 93 országában több mint 100 ezer gyermek vesz részt. Magyarország 2006-ban, a Rügyek és Gyökerek Egyesület megalakításával csatlakozott a hálózathoz, amely 2010 óta Jane Goodall Intézet néven folytatja tevékenységét. Többször, legutóbb 2018 tavaszán járt Magyarországon, és Pesthidegkúton felavatta a róla elnevezett tanösvényt. Számos könyve közül magyarul is olvasható Az ember árnyékában (1975), Ártatlan gyilkosok (1987), Amíg élek, emlékek (2000), Az utolsó pillanat (2003) és A remény gyümölcsei (2006). Legújabb könyve, A remény magjai 2014-ben (magyarul 2015-ben) jelent meg, miután – plágiumgyanú miatt – a kézirat egyes részeit átdolgozták, a hivatkozásokat kiegészítették.

Jane Goodall számtalan díj és elismerés birtokosa, 2002 óta az ENSZ békenagykövete, 2003-ban megkapta az Asztúria hercege díjat, 2004-ben a Brit Birodalom lovagja lett, így kijár neki a Dame megszólítás, 2006-ban megkapta a francia Becsületrendet. Munkásságáról számos filmet készítettek, kutatásai megkezdésének ötvenedik évfordulóját az Egyesült Államok 500 mozijában egyszerre vetített dokumentumfilmmel és a részvételével megtartott Jane Goodall Live! programmal ünnepelték. 2017-ben Jane címmel Brett Morgen készített dokumentumfilmet róla. A National Geographic archívumából előkerült több mint 100 órnyi felvételtől, valamint a Jane Goodall Intézet és a család által rendelkezésre bocsátott videók segítségével készült alkotást 34 filmes díjjal (köztük Primetime Emmyvel) jutalmazták. 2019-ben Jane Goodallt Nobel-békedíjra jelölték. (MTVA Sajtóadatbank)

Az ő munkatársa volt ifj. Teleki Géza (Teleki Géza és Mikes Hanna fia), aki a későbbiekben Nemzeti Parkot alapított Sierra Leonében.

Forrás: edelvives.com

IDÉZET 1.		PRIVÁT	IGEKÉPZŐ NEM ISMERŐS	OPERÁL	AZ ARGON VEGYJELE	USA-SZÍNÉSZ (RICHARD)	IDŐSB (RÖV.) INDIAI KIRÁLY VOLT	MAGYAROS DAL	MENY-ASSZONY	A SZABADBA	ZÜRJÉN	RÓMAI 4 ISZKOLÓ	ANATÉMA	RAG, A-NEK PÁRJA	VAN (NÉMET)
Johann Amos Komensky cseh teológus és pedagógus egyik szentenciáját idézzük a rejtvény fősoraiban		A													Z
JÓTÉKONYKODIK			NINCS BENE SEMMI				CSILLAGKÉP					MAGYAR VÁROS			
GAND FLAMAND NEVE			JAPÁN DRÁMA				CSILLAGYAGMÁRGA					MINDENNEK A LELKE			
MADRIDI SPORTKLUB				SZITA	VAJDASÁGI VÁROS					BEHAJLÍTOTT TENYÉR				FÉLSZI	MEGSZÉGYENITŐ
OL. B. SAKKOZÓ (ISTVÁN)										MVH. EZER-MESTER (PÉTER)					
MEG-BOSSZUL															
VELE SZEMBEN				NŐI NÉV (SZEP. 23.) DÉR... (RÓ)										NÉVELŐ	SZÉGYELL
... MONTEZ (TÁNCOSNŐ)					MAGATOK	ANGOL RENDEZŐ (PETER)	AIR INDIA (RÖV.)							... MODE (FR.) (DÍVATOS) ODA-VISSZA FERFINÉV	
GYILKOS AFRIKAI VÍRUS							SZIBÉRIAI FOLYAM								
A HEGY LEVE															
AZ EZÜST VEGYJELE JEGYZETEL															
BECHÉZETT ADAM															
HARCKOCSI															
HOMOGEN ELEGY															
RÓMAI 501															
L.N.J.															

Március 28-i rejtvényünk megfejtése: **Tanár úr, kérem, én úgy fel vagyok háborodva, hogy nem találok rá szavakat.**

A Ferencváros nyerte az Erste Ligát, Csíkszereda ezüstérmes

Az FTC-Telekom először nyerte meg a jégkorong Erste Ligát, miután a finálé keddi, ötödik mérkőzésén 5-2-re legyőzte a Csíkszeredát, és ezzel 4-1-re megnyerte a párharcot.

Az erdélyi együttes egy hete 7-3-as sikerével elvette az alap- és középszakaszgyőztes zöld-fehérek pályaelőnyét, a Ferencváros másnap 7-2-es győzelemmel egyenlített. Ezt követően – immár idegenben, a Vákár Lajos Műjégy pályán – szombaton hosszabbítás után 2-1-re, vasárnap pedig rendes játékidőben 3-2-re nyert az FTC, így egy győzelemre került a végső sikertől.

A Csíkszereda kezdte aktívabban a keddi összecsapást, az orosz Vitalij Sulakov emberelőnyös találatával pedig a vezetést is megszerezte. A hazaiakat nem zavarta meg, hogy hátrányba kerültek, nagyobb sebességi fokozatba kapcsoltak, ám sem akcióból, sem létszámfölényes szituációból nem tudtak egyenlíteni az első játékrészben.

Nem úgy a második harmadban: a finn Lauri Kärmeniemi egy kapu előtti kavargást kihasználva egyenlített, majd 46 másodperccel később Farkas Lőrinc egy kipattanó korongra lecsapva már a vezetést szerezte meg a zöld-fehéreknek. A lelkes közönség a több védést bemutató Arany

Erste Liga, döntő, 5. mérkőzés: FTC-Telekom – Sport Club Csíkszereda 5-2 (0-1, 3-0, 2-1). Az egyik fél negyedik sikeréig tartó párharcot 4-1-re a Ferencváros nyerte.

Eredményjelző

Erste Liga, döntő, 5. mérkőzés: FTC-Telekom – Sport Club Csíkszereda 5-2 (0-1, 3-0, 2-1). Az egyik fél negyedik sikeréig tartó párharcot 4-1-re a Ferencváros nyerte.
Gólszerzők: Kärmeniemi (34.), Farkas (34.), Tóth A. (37.), Nagy G. (42.), Tóth G. (47.), illetve Sulakov (10.), Krasznoszlobodcev (56.).

Az Erste Liga (korábban MOL Liga) eddigi bajnokai

2008/09: HC Csíkszereda
2009/10: Vasas Bp. Stars
2010/11: HSC Csíkszereda
2011/12: Dab.Docler
2012/13: Dab.Docler
2013/14: HC Érsekújvár
2014/15: Miskolci Jegesmedvék
2015/16: DVTK Jegesmedvék
2016/17: DVTK Jegesmedvék
2017/18: MAC Budapest
2018/19: FTC-Telekom

A ferencvárosi Roczanov Dezső (k), a csíkszeredai Rokaly Norbert (j2) és Onodi Ottó-Ákos (elől) kapus a jégkorong Erste Liga FTC-Telekom – Sport Club Csíkszereda döntőjének ötödik mérkőzésén a Pesterzsébet Jégcsarnokban április 2-án. MTI/Ilyés Tibor

Gergelyt éltette, míg Tóth Adrián egy végsőig ki játszott főrből bevette az első számú csíkszeredai hálóért, a svéd Joakim Lundströmöt helyettesítő Onodi Ottó-Ákos kapuját.

A Ferencváros így kétgólos előnnyel várhatta a harmadik húsz percet, amelyben előbb a csapatkapitány Nagy Gergő talált be Onodi lábai között, majd Tóth Gergő éles szögből egy villámgyors kontra végén már az ötödik hazai gólt szerezte. A hajrában a nézőtérrel felhangzott a „játszik a Fradi”, míg a vendégek szépségtapaszt jelentő találatot szereztek a kazah Vadim Krasznoszlobodcev révén, beállítva az 5-2-es végeredményt.

A fővárosi együttes, amely összességében 19 meccses győzelemsorozatot állított fel, 22 év után egyben a magyar bajnoki címet is elhódította a 2018/19-es idényben, míg a Magyar Kupában bronzérmes lett.

Az elmúlt évek két meghatározó együttese, a tavaly győztes MAC Újbuda és a 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben bajnok DVTK Jegesmedvék gárdája a szlovák élvonalban (Tipsport Liga) szerepelt az idényben. Így 11 csapat vágott neki szeptemberben a szezonnak: az FTC-Telekom és a Csíkszeredai Sport Club mellett a Brassói Corona, a Dunaújvárosi Acélbikák, az EV Vienna Capitals II, a Fehérvári Titánok, az UTE, illetve négy újonc, a Schiller-Vasas HC, a DEAC, a Gyergyói HK és a Hokiklub Budapest.

Európai focikörkép

* Magyar Kupa, negyeddöntő, visszavágó: Mezőkövesd Zsóry FC – Debreceni VSC 1-2, továbbjutott: a Debrecen, kettős győzelemmel, 3-1-es összesítéssel.

* Merkantil Bank Liga NB II, 30. forduló: Vasas FC – Vác FC 7-4, Aquival FC Csákvár – Duna Aszfalt TVSE 0-0, WKW ETO FC Győr – Kaposvári Rákóczi FC 3-2, Békéscsaba 1912 Előre – Nyíregyháza Spartacus FC 0-0, ZTE FC – Soroksár SC 3-0, BFC Siófok – Balmaz Kamilla Gyógyfürdő 2-0, Budaörs – Kazincbarcika 1-2, Ceglédi VSE – Gyirmót FC Győr 0-4, BSS Monor – Dorogi FC 2-2, Credobus Mosonmagyaróvár – Budafoki MTE 0-2. Az élcsoport: 1. Zalaegerszeg 63 pont, 2. Gyirmót 59, 3. Kaposvár 56.

* Angol Premier Liga, 32. forduló: Leicester – Bournemouth 2-0, Cardiff – Chelsea 1-2, West Ham United – Everton 0-2, Crystal Palace – Huddersfield 2-0, Fulham – Manchester City 0-2, Arsenal – Newcastle United 2-0, Brighton & Hove Albion – Southampton 0-1, Liverpool – Tottenham 2-1, Manchester United – Watford 2-1, Burnley – Wolverhampton 2-0; 33. forduló: Watford – Fulham 4-1, Wolverhampton – Manchester United 2-1. Az élcsoport: 1. Liverpool 79 pont/32 mérkőzés, 2. Manchester City 77/31, 3. Arsenal 63/31.

* Spanyol La Liga, 29. forduló: Alavés – Atlético Madrid 0-4, FC Barcelona – Espanyol 2-0, Celta Vigo – Villarreal 3-2, Getafe – Leganés 0-2, Sevilla – Valencia 0-1, Girona – Athletic Bilbao 1-2, Rayo Vallecano – Betis 1-1, Levante – Eibar 2-2, Real Madrid – Huesca 3-2, Valladolid – Real Sociedad 1-1; 30. forduló: Atlético Madrid – Girona 2-0, Espanyol – Getafe 1-1, Villarreal – FC Barcelona 4-4. Az élcsoport: 1. FC Barcelona 70

Az FC Barcelona 4-4-es döntetlenre játszott a Villarreal otthonában kedden. A katalánok a 16. percben már két góllal vezettek, ám ezután a házigazdák sorozatban négyszer voltak eredményesek. A hajrában előbb Lionel Messi, végül a 93. percben Luis Suárez talált be, így a Barcelonának sikerült megmentenie egy pontot, és megőrizte a november óta tartó veretlenségét a La Ligában. Fotó: AP

pont/30 mérkőzés, 2. Atlético Madrid 62/30, 3. Real Madrid 57/29.

* Olasz Serie A, 29. forduló: Parma – Atalanta 1-3, Chievo – Cagliari 0-3, Juventus – Empoli 1-0, Udinese – Genoa 2-0, Inter – Lazio 0-1, Sampdoria – AC Milan 1-0, AS Roma – Napoli 1-4, Bologna – Sassuolo 2-1, Frosinone – SPAL 0-1, Fiorentina – Torino 1-1; 30. forduló: Cagliari – Juventus 0-2, AC Milan – Udinese 1-1. Az élcsoport: 1. Juventus 81 pont/30 mérkőzés, 2. Napoli 63/29, 3. Inter 53/29.

* Német Bundesliga, 27. forduló: Freiburg – Bayern München 1-1, Hannover 96 – Schalke 04 0-1, Hoffenheim – Bayer Leverkusen 4-1, Eintracht Frankfurt – VfB Stuttgart 3-0, Fortuna Düsseldorf – Mönchengladbach 3-1, RB Lipcse – Hertha BSC 5-0, FC Nürnberg – Augsburg 3-0, Werder Bréma – Mainz 3-1, Borussia Dortmund – Wolfsburg 2-0. Az élcsoport: 1. Borussia Dortmund 63 pont, 2. Bayern München 61, 3. RB Lipcse 27.

* Francia Ligue 1, 30. forduló: Amiens SC – Bordeaux 0-0, Dijon – Nice 0-1, Olympique Marseille – Angers 2-2, AS Monaco – Caen 0-1, Nantes – Lille 2-3, Stade Rennes – Lyon 0-1, St. Etienne – Nimes 2-1, Toulouse – Paris St. Germain 0-1. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 80 pont/29 mérkőzés, 2. Lille 60/30, 3. Lyon 56/30.

Aranycsapat Emlékév: A 92 éve született

Puskás Ferencre emlékeztek

Puskás Ferenc, az Aranycsapat 92 éve született legendás csapatkapitányára, a Bp. Honvéd és a Real Madrid korábbi kiváló csatárára emlékeztek hétfőn sírhelyénél, a Szent István-bazilika altemplomában.

Az ünnepség elején Lomnici Zoltán, az Aranycsapat Emlékév Testület elnöke emlékeztetett arra, hogy Szabó Tünde sportért felelős államtitkár napra pontosan két évvel ezelőtt hirdette meg az emlékévet. Azóta ennek keretében több mint 150 eseményt – többségében utánpótlás futballtornákat – rendeztek a Kárpát-medencében, valamennyit költségvetési támogatás nélkül.

Szabó Tünde kiemelte: Puskás Ferenc a legismertebb magyar, a nép legendája, akit a XX. század egyik nagy hősiének nevezett. „Csak az hagyhat nyomot a világban, aki egész életében képes szolgálni a hazáját és társait. Puskás Ferenc ilyen volt, hiszen futballistaként és emberileg is a legnagyobbak közé tartozott” – fogalmazott az államtitkár, aki felidézte Puskás sikereit, az olimpiai győzelmet, a vb-ezüstérmét, továbbá azt, hogy őt választották a XX. század gólkirályának és a század legjobb játékosának.

Hozzátette: Puskás képes volt összehozni az embereket, s „a végsőig azt sugallta, hogy nemzetünkben ma is megvan a lehetőség arra, hogy hőseket neveljünk”. Szabó Tünde hangsúlyozta, a labdarúgás megtanít arra, hogyan győzz le másokat, és hogyan fogadd el az esetleges vereséget. „Ez a tudás képes felkészíteni a gyerekeket az élet minden területére, s ennél többet nem is adhatunk a kezükbe” – jelentette ki az államtitkár.

Az ünnepség zárásaként a résztvevők a megemlékezés koszorúit helyezték el Puskás Ferenc sírjánál.

Fotó: MTI

Csíkfalva győzött a rangadón

Glígor Róbert László

Hazai közönség előtt győzte le az élvonalas Csíkfalva az öt üldöző rivális Nyáradgálfalvát vasárnap délután a megyei 6. liga 12. fordulójában.

A mérkőzés első helyzetét a vendégek dolgozták ki a 4. percben, de Dulán lövése elkerülte a hazai kaput, a túloldalon pedig Márton lövését hátrította szögletre Prodán. A kezdeti óvatosságot megelégelték, enyhe gálfalvi fölény mutatkozott meg a labdarúgásban és a helyzetekben, de Dávid a kapufa tövében elcsípte Takács B. lövését, majd hátrította Dulán próbálkozását, Császár sarkokkal emelt labdája pedig a kapu mögött ért földet. Ezután a csíkfalviak ragadták magukhoz a játékot, de Pap lövése elkerülte a gálfalvi kapu felső sarkát, Novák és Szabó labdái pedig a keresztléc fölött szálltak el.

A szünetet követően továbbra is a csíkfalviak birtokolták a labdát, de az első helyzetre húsz percet kellett várni, ekkor Prodán hátrította a kapufa tövéből Simon fejesét, a túloldalon Dávid állta útját Dulán lövésének. A hazaiak egyre veszélyesebben támadták a gálfalvi kaput, a 78. percben Nagy Sz. közelről a keresztlécet találta el, ám két perc múlva már zörgött a vendégek hálójára: Csoma egy 25 méteres szabadrúgásból a hosszú sarokba küldte a lasztit (1-0). Ezt követően a vendégek támadtak ki az egyenlítés érdekében, de Dávid ismét a helyén volt, míg a vendégkapu előtt Nagy Sz. ismét hibázott, fejesé elszállt a lécz fölé. A vendégek az utolsó percekben ostrom alá vették a hazai kaput, de a hosszabbításban Császár fejesé elkerülte a hálót, így a hazai közönség örömeire kedvencük megtartotta élvonalas helyét, és három ponttal vezet a Gálfalvával folytatott versenyfutást.

Eredményjelző

* Románia-kupa, megyei szakasz, 2. forduló: Küküllődombó – Nyáradtői Unirea 0-10, Csittszentiván – Ákosfalva 4-0, Mezőgerébenes – Marosvásárhelyi Athletic 2-4, Kerelő – Segesvár 1-2, Köhér – Szováta 1-2, Maroskece – Kutyalva 0-3 (játék nélkül), Hadrév – Marosludas 2-6, Tuzson – Balavásár 0-3 (játék nélkül), Bátos – Nagysármás 0-3 (játék nélkül), Mezőrűcs –

Dános 2-0, Kerelőszentpál – Marosszentkirály-Nánánfalva 5-1, Mezőkirályfalva – Harasztkerék 0-9, Magyarsáros – Nyáradtői Viitorul 1-4, Magyaró – Marosoroszfalu 0-5, Görgénysoákna – Marosvásárhelyi CSM 2-4, Nyáradszereda – Nyáradremete 4-1.
* 4. liga, 12. forduló: Mezőrűcs – Görgénysoákna 1-2, Mezőceked – Küküllődombó 2-1, Kerelőszentpál – Magyaró 2-4, Radnót II – Kerelő 5-0,

Marosvásárhelyi MSE II – Mezőzáh 2-1. Az élcsoport: 1. Magyaró 27 pont, 2. Radnót II 23, 3. Mezőrűcs 22.
* 6. liga, 12. forduló: Mezőpanit – Jedd 1-1, Székelybere – Egrestő 1-1, Küküllőszéplak – Hármásfalva 3-0, Csíkfalva – Nyáradgálfalva 1-0, Csittszentiván – Sáromberke 2-0, Kibéd – Somosd 1-6. Az élcsoport: 1. Csíkfalva 30 pont, 2. Somosd 28, 3. Küküllőszéplak 27.

Jegyzőkönyv

Maros megyei labdarúgó 6. liga, 12. forduló: Csíkfalvi Millenium – Nyáradgálfalvi Törekvés 1-0 (0-0) Csíkfalvi sportbázis, mintegy 100 néző. **Vezeté:** Gáspár Vlăduț, Albu Bălănt, Cupșa Răzvan. **Ellenőr:** Gabor Tiberiu (mindannyian Marosvásárhelyről).

Gólszerző: Csoma (80.).

Sárga lap: Szabó, illetve Rașcu, Nagy, Szöcs.

Piros lap: Rașcu.

Csíkfalva: Dávid – Nagy I., Simon, Novák (46. Fazakas), Aszalós (57. Nagy Sz.), Kiss, Gál, Csoma, Márton, Szabó (90+1. Gáspár), Pap.

Nyáradgálfalva: Prodán – Rașcu (80. Takács J.), Nagy (84. Kocsis), Magó, László, Szövérfi (69. Szilágyi), Császár, Takács B., Dulán, Bartha (62. Márkus), Józsa (52. Szöcs).

Fotó: Glígor Róbert László

Épül az új kibédi híd

Egy hónapja kezdődött el a Kis-Küküllőt átívelő új betonhíd építése Kibéd felső szélén, az Urásza patakánál, és van remény arra, hogy az év végére már használható lesz.

Gligor Róbert László

Kormánytámogatással kezdődött el egy új híd építése Kibéd keleti részén, a Kis-Küküllőn. A falut és a folyón túli mezőgazdasági területeket jelenleg egyetlen híd köti össze, de állapota nem engedi meg, hogy nehézsúlyú gépek közlekedjenek rajta. Márpedig a gazdaságos földművelés egyre inkább az erős, nagy gépek használatát kívánja meg, ezért olyan hídra van szükség, amely súlyfüggetlenül járművek átjárását is lehetővé teszi. Ezért is pályázott a kormány az önkormányzat egy új, 52 méter hosszú, 5,5 méter széles híd megépítésének támogatására.

A munkálatok egy hónapja zajlanak, és nagyon jól haladnak – tudtuk meg Dósa Sándor polgármestertől, aki elégedett a munka ütemével: a kivitelező kolozsvári Dacia Faber cég állandóan egyeztet a községvezetéssel, és tartja a tempót. Voltak ugyan akadályozó tényezők is, mert például a folyó kétszer is megrongálta az ideiglenes vendéghidat, de azt kijavították, és erőfeszítések árán is dolgoznak. A napokban mindkét oldalon a mederszint alá süllyesztettek három-három, egyenként 11,2 méter hosszú és 90 centiméter átmérőjű betoncölöpöt, ezekre építik a két hídfőt. A vasbeton szerkezet is elkészült már, és ezzel egy időben a cég előkészítette a hídfő két oldalán szükséges partvédelmi munkálatot.

„A nehezen túl vagyunk” – jelentette ki megnyugodva a községvezető. Amint a hídfők megépülnek, 40 méter hosszú betongerendákkal kötik össze. A kivitelező ígéreteire alapozva a polgármester reméli, hogy az év végére a híd használható lesz, ha nem is lesz teljesen befejezve.

A lakosság pozitívan fogadta az új beruházást, ugyanis a falu határának több mint fele a Küküllőn túl esik, s ahhoz, hogy nehézsúlyú gépekkel eljussanak a felső határrészre, eddig hatalmasat kellett kerülniük, és egy jókora dombot is útba ejteniük, a munka befejeztével viszont jóval könnyebben és hamarabb lehet ide eljutni. A kibédieknek a jelenlegi kis teherbírású, 5-10 tonnát elbíró híd mellett még egy vendéghíd is a rendelkezésére állt, de megeshet, hogy azt el fogja bontani a tulajdonosa, így mindenképp jókor épül az új híd – tette hozzá Dósa Sándor.

A közel egymillió eurós beruházás részeként a hídtól kezdődően még megjavítanak, sáncokkal és átereszekkel látják el egy, a Sóvárad

közigazgatási határáig vezető 1800 méteres mezei utat, ami ugyancsak előnyös lesz a mezőgazdasági gépek tulajdonosainak.

A meglévő, a helyiek által Nagyhidként emlegetett átkelő tizenhárom

éve épült, jelenleg az önkormányzat munkacsoportja azon dolgozik, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkák kezdete előtt kijavítsa a futófelületét – toldotta meg a polgármester.

Épülnek a hídfők, év végére már itt is át lehet kelni a folyón

Fotó: Dósa Sándor

Megtakarítási számlák – Junior Centenar A képviselőház elfogadta

A képviselőház szerdán döntő házként elfogadta a Junior Centenar nevet viselő megtakarítási számlákról szóló sürgősségi kormányrendeletet, amelyet az ellenzék korábban elmarasztalt.

A törvénytervezetet 159 igen, 19 nem szavazattal, 80 tartózkodás mellett fogadta el az alsóház plénuma.

Lia Olga Vasilescu szociáldemokrata képviselő a plénumban kijelentette, a kezdeményezés a családoknak és a gyerekeknek kedvez.

„A Junior Centenar számlákat minden gyermek nevére megnyitják automatikusan az államkincstárban. Ez nem jelenti azt, hogy valaki kötelezi a szülőt, tegyen be a számlára 1200 lej, hogy aztán megkaphassa az állam által biztosított 600 lejes bónuszt. Nevezzenek meg egy olyan bankot Romániában, amelyik 50%-os bónuszt ad letételkor, én odaviszem az összes pénzem. (...) Néhány ezer személy már befizetett összegeket ezekre a számlákra, mert megértették, milyen haszonnal jár. (...) Akik nem akarják használni ezeket a számlákat, megtehetik, senki nem kötelezi rá őket” – magyarázta Vasilescu.

Stefan Băişanu, a Liberálisok és Demokraták Szövetsége (ALDE) képviselője bejelentette, pártja támogatja a javaslatot, mivel hasznosnak találja.

Cristina Prună, a Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) alsóházi frakciójának vezetője azt állította, hogy a kormány tervezete „illúzió”, mivel, mint kifejtette, 1.800.000 állampolgár minimálbért dolgozik, ők nem fognak havonta 100 lej megtakarítani, hogy letegyék gyerekek számára a számlára. „Az csak illúzió, hogy a szülők költséget segítjük, és jót teszünk ezzel a programmal. Mi több, a számlán levő összeghez csak akkor lehet hozzányúlni, amikor a gyermek betölti a 18. évét. Ez tehát egy rejtett manőver, amellyel az állam kölcsönt kér a lakosságtól” – szögezte le Prună.

Dan Vâlceanu liberális képviselő is azon a véleményen volt,

hogy az állam ki akarja zsebelni a lakosságot, amely csak 18 év múlva kap kamatot a letett pénz után, és az állam 3 százalékos letéti kamatot ígér, amikor az infláció 4%-osnál magasabb.

Csép Andrea RMDSZ-es képviselő szerint a kezdeményezés jó, azonban jobban ki kellett volna dolgozni, és a szövetség módosító javaslatot fog benyújtani, mivel „az államnak garantálnia kell a beruházó állampolgárok biztonságát ezen a téren”.

A plénumban zajló vitán felszólalt Ion Ghizdeanu, az országos előrelépési bizottság elnöke is, rámutatva, hogy eddig több mint 10.300 számlát nyitottak meg országshoz.

A 2018/104-es sürgősségi kormányrendelet december 4-én jelent meg a Hivatalos Közlönyben. Ennek értelmében a Junior Centenar megtakarítási számlára bármikor elhelyezhet pénzt lejben a tulajdonos törvényes képviselője vagy bárki más, átutalással, postai utalvánnyal vagy készpénzben valamely kincstári pénztárnál.

A Junior Centenar számlán lévő összeg nem lehet tranzakció tárgya, nem ruházható át és nem használható garanciaként.

A jogszabály értelmében a kontó tulajdonosai 18 éves korukig évente 600 lej kapnak az államtól, amennyiben abban az évben legalább 1200 lej helyeztek el a számlán. Ha a letétbe helyezett összeg nem éri el a 1200 lejt, az állami prémium elmarad, de a számlán lévő összeg kamatozik. Az évi kamat ezen kontók esetében 3%. Az erre a számlára elhelyezett összeg nem haladhatja meg a 100.000 eurónak megfelelő lejt.

Az állami gondozásban lévő gyerekek számára a munkaügyi és társadalmi igazságosságért felelős minisztérium költségvetéséből biztosítják az évi 1200 lejes letétet.

A Junior Centenar megtakarítási számláról a tulajdonos nagykorúságának elérése előtt csak abban az esetben vehető ki összeg, amennyiben ezt a kiskorú súlyos betegségének kezelésére kell fordítani. (Agerpres)

Indiánok, őshonos amerikaiak – nevek és kultúrák

Megjelent a Korunk 2019. áprilisi száma

A lapszám szerzői egy kétszázötvennél létező mítosz mögé néznek, az antropológia, művészetek, történelem szempontjait egyaránt hasznosítva. A lapszám kitér az amerikai őslakosok jelenlegi politikai és jogi helyzetére, az indián kultúrára és reprezentációira; a művészeti hagyomány mai hatásaira, az indián szubkultúrák magyarországi kialakulására és filmes dokumentálására, illetve olyan irodalmi antológiákat és kézikönyveket szemlél, amelyek ennek a kultúrának a jelenlegi irányultságait is

megmutatják. A tematikus összeállítás szerzői: Layli Long Soldier, Szathmári Judit, András Sándor, Tompa Andrea, Keszeg Anna, Beretvás Gábor, Jász Attila, Kovács Péter Zoltán, Balázs Imre József, Biró Helga Imola. A lapszám képzőművésze Zavaczki Walter, további írók szerzői: Csapody Miklós, Pusztai Virág, Vallasek Júlia, Kész Orsolya, Olosz Brigitta, Medgyesi Emese, Miklós Krisztina, Szamorovszkyne Nagy Ibolya, Eszenyei Farkas-Gábor, Marosán Bence Péter, Fábíán Gyula.

Szerda délelőtti tűzoltások

Családi házak lángokban

Fotó: ISU

Szer Pálosy Piroska

Április 3-án, szerdán a reggeli órákban Koronka községbe, egy kigyulladt családi ház oltásához riasztották a marosvásárhelyi tűzoltóalakulatot. A helyszínrre 7.30 órák érkeztek két tűzoltóautóval. Egy családi ház tetőzete égett mintegy 200 négyzetméteren, és fennállt a tűz áttörésének veszélye a közvetlen szomszédos családi házra, ezért egy harmadik tűzoltóautót is a hely-

színre vezényeltek. A tüzet sikerült eloltaniuk és megakadályozták a szomszéd házra való áttörését is.

Amint a Horea Katasztrófavédelmi Felügyelőség szóvivője, Virag Cristian elmondta, a koronkai családi házban keletkezett tüzet rövidzárlat okozta. A koronkai tüzeset után 9.40 órák a dédai hivatásos és önkéntes, valamint a marosoroszfalui és ratosnyai önkéntes tűzoltókat a Dédabisztra 230. szám alatti ház oltásához riasztották.

A hirdetés rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ kertés ház új bútorzattal. Tel. 0747-539-055. (17/1941)

ELADÓ tűzifa, bükk, 150 lej. Tel. 0740-570-753, 0745-793-465. (12/2010-I)

TŰZIFA eladó. Tel. 0742-732-247. (1/1867-I)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (8/1722)

VÁLLALUNK háztetőkészítést, javítást (lemezről és cserépből) és bármilyen kicsi javítást stb. Tel. 0745-680-818. (16/2058-I)

ALKALMAZUNK hegesztőt, lakatost. Tel. 0744-572-889. (21056)

VÁLLALUNK tetőkészítést, javítást, festést, vakolást, szigetelést. Tel. 0744-227-906. (10/2008-I)

TETŐFEDŐ bádogosmester vállalja bádogtető készítését, szerelését és javítását, csatorna készítését és szerelését különféle anyagokból, cserépforgatást. Tel. 0743-903-910, 0756-525-549. (1749)

MEGEMLÉKEZÉS

Egy szál gyertya, mely lassan végigég,

Egy élet, mely percek alatt véget ért.

Itthagytad azokat, kik szerettek Téged,

De emléked örökre a szívünkbe égett.

A múltba nézve valami fáj, Valakit keresünk, aki nincsen már.

A temető csendje ad Neked nyugalmat,

Emléked szívünkben örökre megmarad.

Kicsordul a könnyünk, állva a sírodnál,

Mélységes a fájdalom, hogy örökre távoztál.

Mi hívunk, de sajnos nem felelsz, Még élünk, örökké velünk leszel!

Szomorú szívvel emlékezünk a szeretett édesanyára, mamára, anyósra, testvérré és sógornőre, **MOLNÁR ROZÁLIÁRA** szül. Simon, a TAPL volt munkatársára halálának 4. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Leánya, Ildikó, veje, Csaba, imádott unokája, Betike, testvére, Annuska és sógora, Sándor. (-)

„Az emlékezéshez szeretet kell, akit szeretünk, nem feledjük el.”

Fájó szívvel emlékezünk április 4-én **BAKOS DÉNESRE**, aki egy éve hirtelen távozott szerető családjá köréből. Emlékét kegyelettel őrizzük egy életen át. Felesége, fia, lánya, családjukkal együtt. Csendes nyugalma felett örökjön a szeretetünk. (2/2042-I)

„Szerettem volna maradni még szerettem között, de a sors végül ellenem döntött. Búcsúzni nem tudtam, ajkam nem engedett, amit mondani akartam, tudja azt, aki szeretett.”

Fájó szívvel emlékezünk április 4-én az andrásfalvi id. **ÁCS KÁROLYRA** halálának hetedik évfordulóján. Emlékét őrzi felesége, gyermekei, unokái és azok családja, valamint a kis dédunoka. Jóságát, szeretetét őrizzük szívünkben. Nyugodjál békében! (7/2032)

Összetört a tündérmese, nincs többé remény arra, hogy együtt fogunk megöregedni, és majd egymás kezét fogva, könnyes szemmel emlékezzünk az elmúlt évtizedekre. **Soha nem szűnik meg lelkünk meggyászta érted, soha nem halványul emléked. Örök fájdalommal emlékezünk április 4-én az ákosfalvi GYÖRGY FERENCZRE** halálának első évfordulóján. Megtört szívű felesége és lánya. (mp.-I)

Csak az idő múlhat, feledni nem lehet, szívünkben örökre megmarad emléked. Fájó szívvel emlékezünk április 4-én a drága jó édesanyára, nagymamára, feleségre, **ECSEDI-KISS ROZÁLIÁRA** halálának 24. évfordulóján. Emlékét őrzi lánya, Júlia, fia, Ernő és azok családja. (21/2124)

Szomorú szívvel, de Isten akaratában megnyugodva emlékezünk a húsz éve elhunyt ifj. **BARTUS MIKLÓSRA**. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (7/1983)

Minden múlik, minden elvész, és nem marad más, csak a szomorú emlékezés. Fájó szívvel emlékezünk április 4-én **MELEG ANNÁRA**, a drága jó feleségre, édesanyára, nagymamára, dédire halálának 2. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szeretteid. (1/2098)

Kegyelettel és tisztelettel emlékezünk április 4-én szeretett édesapánkra, a csikfalvi születésű id. **SIPOS MIHÁLY** volt vásárhelyi lakosra halálának 50. évfordulóján. Nyugalma legyen csendes! Fiai, Mihály és István, és ezek családtagjai. (4/2078)

„Az emlékezéshez szeretet kell, és akit szerettünk, soha nem feledjük el.”

Fájó szívvel, szeretettel emlékezünk a nyárádmagyarósi születésű ifj. **SZABADI ISTVÁNRA** halálának második évfordulóján és **TÖKÉS ILONÁRA** (szül. Szabadi Nyárádmagyaróson) halálának első évfordulóján. Két testvérük, családjukkal együtt. Nyugodjanak békében! (7/2081)

Minden évben eljön a nap, amely szívemben fájó emlék marad. Míg szívem dobog, benne örökké élni fogtok.

Fájó szívvel emlékezem születésű **TÖKÉS GYULÁRA** halálának 21. évfordulóján és **TÖKÉS ILONÁRA** szül. Szabadi halálának első évfordulóján. Emléküket őrzi fiuk, Öcsi. Nyugodjanak békében! (7/2081)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, anyós, nagymama, dédmama, anyatárs, testvér, rokon, szomszéd, ismerős, özv. **NOVÁK ERZSÉBET** szül. Török a Centrofarm volt dolgozója életének 81. évében csendesen megpihent. Temetése április 4-én du. 3 órától lesz az új kórház mögötti temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (5/2079-I)

Szomorúan tudatjuk, hogy szomszédasszonyunk, **FERENCZ MÁRIA** április 1-jén elhunyt. Temetése április 4-én lesz szülőföldjén, Gyergyóban. Nyugodjon békében! A Panseluțelor utca 3. sz. alatti tömbház lakói. (3/2103-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, testvér, nagytata, após és szomszéd, a vajdaszentiványi születésű id. **SÜTŐ GYULA** marosvásárhelyi lakos, az IRA volt dolgozója életének 84. évében hosszú betegség után 2019. április 3-án elhunyt. Temetése 2019. április 5-én 13 órától lesz a Jeddí úti temetőben, református szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (2/2128-I)

GUTENBERG KÖNYVESBOLT **MÓRA KÖNYVETADÓ**

Szabó Magda könyvei

Áprilisi könyvbarát-kedvezmény a Gutenberg Könyvesboltokban:

10%-os kedvezménnyel kínáljuk a MÓRA KIADÓ könyveit.

Gutenberg Könyvesboltok

Csúsztered: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 gutenbergkonyvesboltcsusztered.ro
Szekelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 gutenbergkonyvesboltsekegyudvarhely.ro
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely.ro

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ALKALMAZUNK stabil munkahelyet óhajtó személyeket **RAKTÁROSI** állás betöltésére. Ajánlatunk: munkaszerződés meghatározatlan időre, fix fizetés, teljesítményarányos bónuszok és étkezési jegyek. Munkaprogram: hétfőtől péntekig 10-19 óra között. Feltétel: számítógép-kezelési ismeret. Az érdekeltek küldjék el önéletrajzukat a <https://www.renania.ro/cariere/> honlapra, vagy hívjanak a 0372-759-230-as telefonszámon. (63445-I)

ALKALMAZUNK SZITANYOMAT-KÉSZÍTŐT. Az állás leírása: feldolgozza a vizuális információkat számítógépen, a képet pedig kinyomtatja papírra, műanyagra vagy textilanyagra; sablonok készítése; a nyomtatás előkészítése és elvégzése; a nyomtatott anyagok tárolása, csomagolása és előkészítése szállításra; információs támogatást nyújt az ügyfeleknek és az értékesítési osztálynak; a rendelések követése. Követelmények: legalább egy év szakmai tapasztalat, számítógép-kezelési ismeret (Corel Draw előnyt jelent), középfokú végzettség, felelősségteljes, rendszerető, a részletekre is figyelő, kreatív, tanulni és a szakmában fejlődni akaró személy. Várjuk önéletrajzukat a cég honlapjának álláshirdető oldalára: <https://www.renania.ro/cariere/>, vagy a cég székhelyén – Marosvásárhely, Bodoni (Budiului) utca 68. szám. Tel. 0265/264-656. (63445-I)

KERÉKPÁR-ÖSSZESZERELŐ MŰHELYBE (Marosvásárhely, Neuzer Kft.) jó kézügyességű és műszaki beállítottságú **MUNKATÁRSÁKAT** keresünk. A munkafázisokat betanítjuk. Tel. 0265/261-806 vagy e-mail: info@neuzer.ro (21094)

TÁPGYÁRTÁSSAL, VALAMINT SZÁRNYASTENYÉSZTÉSEL FOGLALKOZÓ CÉG munkatársakat keres: **RAKODÓMUNKÁST, ZSÁKOLÓT** és **BAROMFIGONDOZÓT**. Tel. 0725-578-030. E-mail-cím: anfeed@anfeed.ro (sz.-I)

A KOVÁCS PÉKSÉG PÉKEKET és **PÉKSÜTEMÉNY-KÉSZÍTŐKET** alkalmaz. Tel. 0744-403-114. (21095)

SZENDVICSKÉSZÍTŐT alkalmazunk. Tel. 0741-215-738. (63456-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz **ELADÓNÓT** hús- és hentesárüzletébe. Tel. 0744-681-130. (21168-I)

A TORDAI VÁGÓHÍD alkalmaz **KARBANTARTÓT**. Tel. 0744-644-026. (21168-I)

Mind több helyi termelő hoz idényterméket a marosvásárhelyi élelmiszerpiacokra

Idén tavasszal is megjelentek a marosvásárhelyi élelmiszerpiacokon az évszaknak megfelelő termékek, és pedig: retek, zöldhagyma, spenót, saláta és medvehagyma. Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala felkéri a város lakosságát, hogy vásároljanak termelői áron a tavaszi termékből.

Az idény kezdetével egyre több helyi termelő szeretné eladni termékeit a piacokon, ugyanakkor a tavalyhoz képest mintegy 5%-kal megnőtt az asztalbérlési igények száma is, főként az 1848 úton található élelmiszerpiacon.

Tekintettel a húsvéti ünnepek közeledtére, megjegyezzük, hogy megtették a törvényes lépéseket a Cuza Vodă piac báránycsuhidjának engedélyeztetéséért, amely az április 15 – 28. közötti időszakban üzemel majd, és a bárányt vásárlók igénybe vehetik. Megjegyezzük, hogy bárányt a piacon bárhonnán (más megyékből is) érkező árusok értékesíthetnek, a következő iratok birtokában:

- a termelő személyazonossági igazolványa;
- termelői engedély;
- a helyi állatorvos által kiállított állategészségügyi bizonylat élő állat szállítására (bárány);
- mozgatható nyomatvány, az állatorvos által kiállítva;
- élelmiszerlánc (az állatorvostól);
- fülszám a bárányoknak (mindkét fülben).

Nem utolsósorban az összes piac tejtermék-értékesítési csarnoka felkészült, és várja a vásárlókat, a lakosságnak ezáltal lehetősége nyílik különböző sajt-féléket és friss tejtermékeket közvetlenül a környékbeli termelőktől beszerezni.

A bel- és külkapcsolati osztály

Közhasznú munkálatok Marosvásárhelyen

Ebben az időszakban Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala, a szerződésben álló kereskedelmi vállalatokkal, a következő munkálatokat végezteti a város több övezetében: járdák szegélyezése és burkolása (Liviu Rebreanu utca), járdák szegélyezése és szélesítése és csatornafedők aszfaltozása (Bodoni utca), környezetkímélő burkolólapok elhelyezése (Sólyom utca), bejáratok és burkolatok aszfaltozása (Eperfa utca), útburkolat felmaratása (1848. út), járdák szegélyezése és előkészítése aszfaltozásra (Nicolae Iorga utca), garázsbejárók előkészítése aszfaltozásra és járdaszegélyek lefektetése (Burebista utca), bejáratok aszfaltozása (Szorgalom utca), útpadkák kialakítása (C. Hagi Stoian utca), vízvezetékcsere (Tisza utca) és a régi közvilágítási oszlopok megszüntetése (Újgát utca). A munkálatokat a Citadin Prest Rt., az Astor Com Kft., a Las Prom Kft. és az Insta Grup Kft. végzi, a város helyi költségvetéséből.

A bel- és külkapcsolati osztály

Tavaszi nagytakarítás

Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala szervezésében a március 11. – április 15. közötti időszakban zajlik az általános tavaszi nagytakarítás, amely során elszállítják a háztartásoknál felhalmozott hulladékot. Az április 8–15. közötti időszak utcabeosztása:

- Április 8.:** Pandúrok útja, Erdély, Cernavodă, Bácság, Máramaros, Havasalföld, Zsidó Vértanúk, Bodoni Sándor, Eke, Szorgalom, Gyümölcskertész, Mészáros utcák;
- Április 9.:** 1918. December 1. út, Tisztás, Erzsébet királyné, Ferdinánd király, Jeddi, Szent István, Szent János, Ágacska, Rügy, Negoj, Erdőalja, Merészeg, Termékenység, Haladás, Munka, Jövő, Testvériség, Harmónia, Dicsőség, Tulipán, Barátság utcák;
- Április 10.:** 1848. út – páros számok, Csukás, Csalhó, Citromfű, Kaptató, Cseresznyés, Dévai, Slatina, Csiki, Vöröstoronyi, Keskeny, Széchenyi István, Malomkő, C. Dobrogeanu Ghenea, Kövesdomb utcák;
- Április 11.:** 1848. út – páratlan számok, Koós Ferenc, Godeanu, Petru Dobra, Ion Buteanu, Şurianu, Szucsáva, Páring, Magura, Legelő utcák;
- Április 12.:** Hidegvölgy utca, Segesvári út, Belvedere lakónegyed, Kishegyszőlő, Adrian Hidoş, Unomájszölő, Bodonhegyszőlő (fent a kilátónál is);
- Április 13.:** Hősök temetője, Somostető, Remeteszegi, Csángó, Alsóforduló, Lóhere, Lucerna, Len, Görgey utcák;
- Április 15.:** a Rovinari – Újgát utca térségének zöldövezete, kaszárnyatakarítás az új hídnál.
- Kérjük a magánházak tulajdonosait és a tulajdonosi társulásokat, hogy takarítsák ki ingatlanjaikat, valamint a hozzájuk tartozó területet és zöldövezetet, és tartsák be a következőket:
1. A hulladékot helyezik ki a járdaszélre (kupacokba), a szállítóeszközök számára könnyen megközelíthető helyre, a meghirdetett dátum előtti napon.
 2. A fakorona-alakításból származó ágakat külön kell rakni, ellenkező esetben nem szállítják el.
 3. A hulladékot a munkacsoportok a meghirdetett program szerinti napon szállítják el minden utcából.
 4. A kijelölt időpont után kihelyezett hulladékot csak a köztisztasági vállalat (Salubriserv Rt.) benyújtott előzetes megrendelés alapján viszik el, a tulajdonosi társulásokat pedig megbírságozzák.
 5. Ne tegyék ki, mert nem szállítják el az építkezésből vagy bontásból, felújításból származó hulladékot (törmelék, téglák, beton).
- Ezeket csak előzetes megrendelés alapján lehet semlegesíteni, amit jogi vagy fizikai személyek nyújthatnak be a Salubriserv Rt. köztisztasági vállalatához.
- Rendkívüli esetben (időjárás, objektív okok miatt eltérés a meghirdetett ütemtervtől stb.) a program változhat, a későbbiekben közlik az elszállítási időpontokat.
- Moldovan Florian ADP-igazgató, Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala

Szováta Város Polgármesteri Hivatala

Álláshirdetés

A 286/2011-es számú, módosított és utólagosan kiegészített kormányhatározat alkalmazási keret-szabályzatának 7. cikkelye első bekezdésében a meghatározott, valamint a meghatározatlan időtartamra meghirdetett szerződéses állások esetében előírt általános feltételeket teljesítő jelentkezőknek Szováta Város Polgármesteri Hivatala versenyvizsgát hirdet megüresedett szerződéses állások betöltésére, a polgármesteri szakapparátusa keretében:

- egy takarító a könyvtárba és archívumba – középfokú végzettség
 - egy takarító a piacigazgatóságra – általános iskolai végzettség
- A pályázati iratcsomót a hivatal székhelyén – Szováta, Fő út 155. szám, 4-es iroda – lehet benyújtani a hirdetésnek a Hivatalos Közlöny III. részében való megjelenésétől számított 10 munkanapon belül, és a következőket kell tartalmaznia:
- a) beiratkozási kérvény, az intézmény vezetőjének címezve;
 - b) a személyazonossági igazolvány másolata;
 - c) a tanulmányokat és esetleg a szakképzést igazoló oklevelek, iratok másolata;
 - d) a munkakönyv és/vagy esetenként annak az iratnak a másolata, amelyből kiderül a szolgálati idő, a szakmai gyakorlat;
 - e) erkölcsi bizonyítvány;
 - f) a háziorvos által kibocsátott egészségügyi bizonylat, melyből kiderül, hogy a jelentkező alkalmas a betöltendő állásra;
 - g) a keresztlevél és házasságlevél (esetenként) másolata
 - h) a katonakönyv másolata (esetenként)
 - j) önéletrajz.

A versenyvizsgán való részvételhez a jelentkezőknek meg kell felelniük a 2011. évi 286-os kormányhatározat 3-as bekezdésében előírtaknak.

Sajátos részvételi feltétel:
– legalább tíz év szolgálati idő.

A versenyvizsga három részből áll:

1. dossziéválogatás, legtöbb két munkanappal a jelentkezési határidő lejárta után;
2. írásbeli vizsga 2019. április 25-én 11 órakor, a polgármesteri hivatal székhelyén;
3. állásinterjú május 2-án 10 órakor, ugyancsak a hivatalban.

A végleges eredményt az állásinterjú után három munkanappal függesztik ki a hivatal hirdetőtábláján.

A könyvészetet a hivatal székhelyén függesztik ki.

Bővebb felvilágosítás a 0265/570-218-as telefonszámon, 127-es mellékállomás.

Fülöp László Zsolt polgármester

A Siletina Impex Kft. – Helyi Közszállítási Vállalat Rt. Társulás

– fő tevékenysége: személyszállítás –

alkalmaz

AUTÓBUSZSOFŐRÖKET

Követelmények:

- D kategóriás hajtási jogosítvány
- attesztát
- legkevesebb két év tapasztalat a szakmában (személyszállítás)

Amit ajánlunk:

- dinamikus munkakörnyezet
- motiváló bérezés
- étkezési jegyek
- szállítás a munkahelyre és vissza a marosvásárhelyi lakhelyüeknek
- egyéb előnyök

A kérvény önéletrajzzal, a hajtási jogosítvány és a szakmai tanúsítvány (attesztát) másolatával a cég Marosvásárhely, Béga utca 2. szám alatti székhelyén, a titkárságon nyújtható be hétfőtől péntekig 10–15 óra között. Tel. 0265/269-077 vagy 0733-090-691.

A közszállítási vállalat alkalmaz

AUTÓMÉRNÖKÖT

Követelmények:

- felsőfokú végzettség licencdiplomával – gépészmérnöki szakirány, szállítás, közúti járművek szak
- tapasztalat a szakmában nem szükséges

Amit ajánlunk:

- dinamikus munkakörnyezet
- motiváló bérezés
- étkezési jegyek

A kérvény önéletrajzzal, a végzettséget igazoló iratok másolatával, esetleg ajánlásokkal a cég Marosvásárhely, Béga utca 2. szám alatti székhelyén, a titkárságon nyújtható be hétfőtől péntekig 10–15 óra között. A társulás fenntartja a jogot, hogy tesztelje a jelentkezők hozzáértését. Bővebb felvilágosítás a 0265/269-077 vagy a 0733-090-691-es telefonszámon.

A közszállítási társulás vezetősége